



## “İki kişi nelerin başarılabilirliğini gösterdi”

Kod 29'un kaldırılması talebiyle 200. günlerine ulaşan Sinbo direnişi, geçtiğimiz hafta insanca çalışma ve yaşam koşulları için gerçekleşen Ankara yürüyüşünü geride bıraktı.

İki direnişçi, polis tarafından darp ve işkencelere uğrayarak her gün gözaltına alınmalarına, keyfi yasak ve baskılara rağmen Ankara yürüyüşlerini kararlılıkla tamamladı.

S.8

Sosyalist  
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 29  
15 Ağustos 2021

# Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak55.net

## Çıkış toplumsal mücadeleyi büyütmekte!



### Sermayenin kokmuş saray rejimi ve sonrası

Meşruiyet krizine rağmen rejimin ayakta kalabilmesinin bir diğer nedeni ise, düzen muhalefetine etkisinin sınırlı olmasıdır.



### Yangınlar, devlet, şovenizm ve çıkış

Büyük bir maddi ve insani yıkıma neden olan yangınları bile, “vatandaşlarımız cömerttir” pişkinliğiyle halkın cebine göz dikmenin fırsatına çevirdiler.



### Aşı karşıtlığı mı, düzene duyulan güvensizlik mi?

Kapitalist sistemin pandeminin başından bu yana sergilediği her pratik emekçilerin güvenini kaybetmesine fazlasıyla yetti.

Karl Liebknecht 150 yaşında... Yeni yöntem (demokrasi sorunu ve revizyonizm)

s.12

Taliban'ın yükselişi

s.19

# Çıkış toplumsal mücadeleyi büyütmede!



**İşçi sınıfı merkezli toplumsal mücadele güçleri başta olmak üzere, ilerici-sol hareketin, kadın, gençlik, çevre vb. hareketlerinin özneleri, dayandıkları toplumsal dinamikleri harekete geçiremediği, birleşik mücadele zeminlerini güçlendiremediği sürece mevcut tabloda esaslı bir değişiklik yaşanmayacaktır. Toplumun ve doğanın ödediği bedeller ağırlaşacak, nefes almak her geçen gün daha da güçleşecektir.**

Son günlerde art arda ya da bir arada yaşanan olaylar, toplumsal yaşamın bir dizi alanında işlerin giderek çığırından çıktığını gösteriyor. AKP-MHP iktidarının yarattığı milliyetçi-şoven iklimden beslenen ırkçı saldırılar, kitlesel boyutlara ulaşan mülteci akını, biri bitmeden diğeri başlayan orman yangınları, katliamlarla sonuçlanan sel vb. doğa olayları, salgının tekrar yükselişe geçmesi, sonu gelmeyen kadın cinayetleri bu gerçeğin en çarpıcı örnekleri olarak öne çıkıyor.

Bütünlüğü içerisinde bu gelişmeler kapitalist sistemin toplumu büyük bir yıkımın içerisine sürüklediğini, sonu belirsizliklerle dolu bir kaos ortamının giderek tek belirleyen olduğunu ortaya koymaktadır. Bu koşullarda gerici-faşist iktidar bloğunun ve burjuva muhalefet partilerinin hareket alanı giderek daralıyor, düzen siyasetine rengini veren kriz daha belirgin bir hal alıyor. Zira, çevresel yıkımdan ağırlaşan toplumsal sorunlara kadar, temelinde kapitalist sistemin yapısal çelişkilerinin yer aldığı gelişmeler, kendisi de kriz içerisinde debelenen düzen siyasetini iyiden iyiye köşeye sıkıştırıyor. Tüm yaşananlar, kapitalistler adına devleti yöneten gerici-faşist iktidarın da yönetmeye aday olan burjuva muhalefet bloğunun da çok yönlü sorunlar yumağına çözüm üretmekten yoksun olduğunu döne döne ortaya koyuyor. Dolayısıyla, düzen siyasetinin temel aktörleri Kürt sorunundan mülteci akınına, çevresel yıkımdan kadın cinayetlerine, toplumun

gündemini belirleyen her bir sorunu istismar ederek birbirlerine karşı kullanmaktan ve emekçileri burjuva gerici-ihtilaf ile zehirlemenin vesilesi yapmaktan öteye bir adım atamıyorlar.

Öte yandan, arkası kesilmeyen "felaketler" dizisinin tüm bedeli işçi sınıfı ve emekçilerin omuzlarına yüklenmiş durumda. Her fırsatta sorumluluktan sıyrılanın yolunu arayan gerici-faşist iktidar, pandemi örneğinde olduğu gibi bütün suçu emekçilere yıkmaktan da geri durmuyor. Kürt halkını yangınların kundakçısı ilan ediyor, yangınlara müdahaledeki zafiyeti yerel belediyelere fatura ediyor. Türkiye'de yaşayan göçmenleri işine geldiğinde ırkçı-şoven söylemler eşliğinde ekonomik-sosyal sorunların baş sorumlusu ilan ediyor, işine geldiğinde ekonomideki "başarının" sırrı olarak sunuyor. Yaşanan sel olaylarında onlarca kişi hayatını kaybetmişken, tam bir arsızlıkla HES'lerin mağdur olduğunu söyleyebiliyor vb... Tüm bunlar AKP-MHP iktidarının derin bir açmaz içerisinde zayıfladığını, burjuva siyasetin bir çürüme ve çöküş yaşadığını gözler önüne seriyor.

\*\*\*

Tarihsel deneyimler doğrulamaktadır ki, burjuvazi adına devleti yöneten güçler ne kadar çürüme ve çöküş içerisinde debelenseler de kendiliğinden alaşağı olmuyorlar. Bu gerçeklik, bugün iktidar gücünü elinde tutan ve mevcut konumu korumak için her türlü kirli yol ve yöntemi devreye sokmaktan geri durmayan

gerici-faşist iktidar bloğu için fazlasıyla geçerlidir.

İşçi ve emekçilerin yaşadığı yıkımın alabildiğine derinleştiği, çevre tahribatının boyutlanmasının ağır sonuçlara yol açtığı, burjuva gerici-ihtilafının büyük bir ağırlık olarak toplumun üzerine çöreklenildiği günümüz Türkiye'sinde toplumsal mücadele güçlerine önemli görev ve sorumluluklar düşüyor. Zira, başta işçi sınıfı merkezli toplumsal mücadele güçleri olmak üzere, ilerici-sol hareketin, kadın, gençlik, çevre vb. hareketlerinin özneleri, dayandıkları toplumsal dinamikleri harekete geçiremediği, birleşik mücadele zeminlerini güçlendiremediği sürece mevcut tabloda esaslı bir değişiklik yaşanmayacaktır. Toplumun ve doğanın ödediği bedeller ağırlaşacak, nefes almak her geçen gün daha da güçleşecektir.

Sınıf devrimcileri, ilerici-sol güçler, kadın, gençlik, çevre vb. hareketlerin özneleri, emek ve meslek örgütleri güncel sorumluluklarını bu kapsamda ele almalıdır. Zira, işçi ve emekçilere cehennem koşullarını dayatan, ırkçı-faşist saldırıların ve kadın cinayetlerinin önünü sonuna kadar açan, çevresel yıkımı görülmemiş boyutlara taşıyan sermaye düzeninden ve gerici-faşist iktidar bloğundan hesap sormanın, kaos ve belirsizliklerle örülü koşullardan kurtulmanın yolu, merkezinde işçi sınıfının durduğu, birleşik, kitlesel ve devrimci temellere dayalı toplumsal mücadeleyi büyütmekten geçmektedir.

# Sermayenin kokuşmuş saray rejimi ve sonrası

Kapitalistlerin vurucu gücü AKP-MHP rejiminin içinde çırpındığı bataklık sınırlardan da derinleşmiş görünüyor. Zira Sedat Peker'in ifşaatları, "büyük reis"le çevresindekilerin tam bir çirkef batağında yüzdüklerini gözler önüne seriyor. İfşaatlar/itiraflar buzdağının görünen kısmıyla sınırlı olsa da, düzen hukuku az çok işleyeydi rejimi defalarca devirmeye yetirdi. Büyük olasılıkla şeflerin de çoğu Silivri'nin sakinleri arasına katılmış olurdu.

Sermayenin rejiminin herhangi bir toplumsal meşruiyeti kalmamıştır. Nitekim AKP'ye oy verenlerin önemli bir kesimi de artık savunamıyor. Şiddet araçları dışında etkili bir aracı kalmasa da ayakta durabilmesi, toplumsal muhalefetin zayıf olmasından kaynaklanıyor. Meşruiyet krizine rağmen rejimin ayakta kalabilmesinin bir diğer nedeni ise, düzen muhalefetinin etkisinin sınırlı olmasıdır. AKP'ye muhalefet ederken de düzeni koruma kaygısıyla hareket eden muhalefet, sarayın pervasızlığı karşısında pasif kalıyor.

Toplumsal muhalefetin zayıflığı rejimi kısmen rahatlatsa da, AKP-MHP koalisyonunun iler tutar tarafı kalmamıştır. Zira artan işsizlik, derinleşen yoksulluk ve sefalet, doğanın talanı, orman yangınları, seller, Covid-19 pandemisi, devam eden göçmen akınları, ırkçı cinayetlerin yaygınlaşması gibi sorunların her biri artık kriz boyutuna varmıştır. Hal böyleyken dinci-faşist rejimin salt fütursuz baskı ve zorbalıkla uzun süre ayakta kalması olası görünmüyor.

\*\*\*

Milyonların yaşamını zehir eden, geleceğe dair umutlarını karartan rejime karşı biriken tepkinin şu veya bu şekilde dışa vurmasının kaçınılmaz olduğu bir atmosfer oluşuyor. Bu öngörüden hareketle muhalefetin farklı kulvarlarında duran güçler, "çoklu kriz" ortamının biriktirdiği toplumsal enerjiyi kendi politik mecralarında akıtma çabası içindeler.

AKP-MHP rejimi sonrasına hazırlık bağlamında yapılan tartışmalara farklı çevreler katılıyor. Doğal ki, her siyasal güç bulunduğu zemin ve düzenle kurduğu ilişkiler bağlamında "çıkış yolları" öneriyor. Kokuşmuş düzenin sınırları içinde önerilen çözümler ya da çıkış yolları, daha çok AKP-MHP karşıtlığına sıkıştırılan sınırlarda kalıyor. Bazı çevreler ise, gelenin gidene aratacağı öngörüsünde



bulunuyor. Kimileri "bu rejim seçimle gitmez" tezini savunurken, kimileri ise, "sakin olun, ilk seçimde gidecekler" diyor. Kimi çatışma ihtimali ve daha koyu bir diktatörlük öngörüyor kimi ise demokrasi vaat ediyor. Umutlu/umutsuzluk, iyimserlikle/korku, demokratikleşme ile diktatörlük arasında gidip gelen bir söylem ve ruh hali yansıyor tartışmalardan.

\*\*\*

Analizler, tartışmalar, yaratılan beklentiler, büyütülen korkular vb. konusunda AKP ya da Tayyip Erdoğan sonrasına dair öngörülerde belirgin iki nokta var: İlki, politik bakışın düzen sınırlarını aşmaması, diğeri ise harekete geçen kitlelerin devrimci dinamizminin genelde denklem dışı bırakılmasıdır. Bu sınırların ötesine geçemeyen değerlendirme ya da öngörüler, "çoklu kriz" olgusundan esas olarak AKP-MHP rejimini sorumlu tutuyor. Nitekim bazı istisnalar dışında tepki "AKP karşıtlığı" sınırlarına daraltılıyor.

Oysa AKP'yi başa getiren sermaye sınıfı ve emperyalistlerdir. Nitekim geldiği günden beri hem kapitalistlere hem emperyalistlere hizmet etti, halen de ediyor. Dinci-faşistlerin yağmadan/talandan aldıkları payı büyütme ve rejimlerinin ömrünü uzatmak için yaptıkları bazı işler sermaye sınıfının bir kesimini rahatsız eden bir boyuta ulaştı. Ancak buna rağmen halen sermaye örgütlerinden kayda değer bir tepki görülmedi. Zaten rejimin başı sıfatıyla Tayyip Erdoğan hem "yerli" hem "yabancı" sermayenin temsilcilerine ülkeyi nasıl bir sömürü cehennemine çevirdiğini anlatarak yatırım yapmaya çağırıyor. Yani mafyatik rejim her koşulda sermaye sınıfının çıkarlarını savundu. Emperyalistlere hizmette de kusur etmedi. Rejimin Afganistan bataklığına atlama

hevesinin, Joe Biden-Tayyip Erdoğan görüşmesinde yapılan pazarlıkla bağlantılı olması, ABD emperyalizmine hizmetteki sadakati gösteriyor.

Saraydan beslenen ya da nemalanan kesimler ile onların etkilediği yozlaşmış bir kesim dışında toplumun çoğunluğunun dinci-faşist rejimden nefret ettiği bir gerçek. Sınıf bilinci yetersiz olan kitlelerin öfkesi, doğal olarak AKP'ye, yanısıra MHP'ye yöneliyor. Bu hem meşru hem anlaşılır bir durumdur. Zira sermayenin vurucu gücü olarak on yıllardır toplumu kuşatan dinci-faşist zihniyet, son yıllarda somutlaştığı AKP-MHP koalisyonu eliyle toplumu her alanda "felaketler" ile karşı karşıya getirmiş bulunmaktadır. Doğal ki, toplumun geniş kesimleri bu rejimden bıkip usanmış, tiksinti duymaktadır. Ancak çürümüş bu rejimin ardında sermaye sınıfı olduğu gerçeği göz ardı edilirse, "dikta rejimin biri gider gibi gelir" döngüsü işlemeye devam edecektir.

Tek adama dayalı despotluk sadece AKP-MHP koalisyonun ürünü olsaydı, rejimin yıkılmasıyla özlenen demokrasi de gelmiş olurdu. Oysa pratikte dikta rejimin kurulması AKP ile suç ortaklarının işi olsa da, bu rejimin temel dayanağı sermaye sınıfıdır. Bunlar, sarayın etrafındaki "beşli çete"den ibaret de değildir. Bu koalisyon TÜSIAD-MÜSIAD kodamanları dahil kapitalist sınıfların geniş desteği ile kurulmuştu. Bir rejimin sınıfsal dayanağı göz ardı edilerek demokratikleştirildiği ne görülmüş ne duyulmuş şeydir. Diktatörlüğe yöneliş, sermayenin sınıf çıkarlarının korunması için gündeme getirilmiştir. Rejimin mafyatik bir niteliğe bürünmesi de bu gerici sınıfsal temelin dolaysız ürünüdür. Çirkefin yuvası AKP-MHP rejimi olsa da işçi sınıfıyla emekçilerin karşısın-

da ekonomik, siyasi, sosyal, ahlaki, insani vb. her açıdan kokuşmuş bir sermaye düzeni vardır.

Saray rejiminin yıkılması kitlelerde geçici bir rahatlama yaratacaktır. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu "Millet İttifakı lideri" sıfatıyla şimdiden büyük vaatlerde bulunuyor. Kürt sorunu dahil, giderek derinleşen krizlere çözüm üreteceğini iddia ediyor. "Üçüncü yol" diye tanımlanan reformist alternatif öneren çevreler de düzenin demokratikleşmesini bir çıkış yolu olarak emekçi kitlelere sunuyor. Vaatler kulağa hoş gelebilir, oysa sermaye düzeninin krizleri ile dinci-faşist rejimin yarattığı tahribatın boyutu temelsiz hayallerle oyalanmaya elvermeyecek boyuttadır.

\*\*\*

Kapitalizm küresel çapta insan soyunun geleceği için ciddi bir tehdit oluşturuyor. BM'nin yayınladığı son iklim raporu bile bunu teyit ediyor. Türkiye kapitalizmi ise, yarattığı krizleri aşmak bir yana daha da derinleştiren bir süreç içindedir. Bu düzenin emekçilere sunabileceği bir şey yoktur. Ne boş vaatler ne temelden yoksun "demokratikleşme" hayalleri emekçilerin derdine derman olabilir. Elbette dinci-faşist rejim yıkılmalı ve halka karşı işlediği suçların hesabı sorulmalıdır. Yine de bu kadarının temel sorunların çözümüne bir ilgisi olmayacaktır.

Rejimin yıkılması kısa süreli bir rahatlama yaratsa bile, özünde pek değişen bir şey olmayacak. Emekçiler lehine değişim/gelişim olabilmesi ancak işçi sınıfı önderliğinde gelişecek kitlesel fiili-meşru mücadelenin basıncıyla mümkündür. Artık toplumdaki mücadele dinamiklerini de kucaklayan devrimci bir sınıf hareketi geliştirilmeden güncel mücadelenin demokratik/sosyal talepleri bile kazanılmaz.

Aşılamayan krizlerin derinleşmesiyle birlikte, emekçilerin geleceği için alarm zilleri çalıyor. Artık birtakım küçük yüzeysel değişimlerle yetinmek, geleceği kaybetmek anlamına gelebilir. İşçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilenlerin, ancak dikta rejimlerle ayakta kalabilen kapitalizmden kurtulma mücadelesine odaklanmaları gerekiyor. Diğer her şey bir yana, kapitalizmin derinleştirdiği iklim krizi bile, artık bunu zorunlu kılıyor.

# Yangınlar, devlet, şovenizm ve çıkış

A. Engin Yılmaz

Saray rejiminin yönetimi altında yaşamın bütün alanlarını kapsayan akıl almaz bir yıkım ve çürüme tablosu hüküm sürüyor. Emekçilerin yaşamını çekilmez hale getiren her türden sorun ve kötülük çığ gibi büyüyor. Doğa tahribatı ve çevresel yıkım derinleşiyor. Yaşam kaynakları ve yaşam alanları gasp edilip talana ve yağmaya açılıyor. Doğa yok ediliyor ve bunun sonuçları ağırlaşıyor. Bütün bir yıkım, iflas ve çürüme tablosu iktidar tarafından arsızca başarı öyküsü olarak sunuluyor. Her alanda batağa saplanmış olmasına rağmen Türkiye'nin "uçuşta olduğu"na ilişkin pişkinlikler sergileyenlerin içler acısı durumu, ülkeyi saran yangınlar vesilesiyle de görülmüş oldu.

28 Temmuz'da başlayıp hızla yayılan ve Türkiye tarihinin en büyük orman yangınları olan "felaket", henüz kontrol altına alınmış değil. Binlerce hektarlık orman, içindeki canlılarla birlikte küle döndü. Kendilerini dehşetli bir felaketin içinde bulan, ölen, evleri-malları ve yaşam alanları yok olan halkın feryatları karşısına, rejim büyük bir hoyratlık ve sorumsuzlukla çıktı. AKP'nin Gündoğmuş Belediye Başkanı Mehmet Özeren, "TOKİ vatandaşlara evler yapacak. ... Vatandaşlar keşke bizim de evimiz yansaydı diyecekler." açıklamasını yapacak kadar insanlıktan çıkarken, Orman Bakanı Pakdemirli, "Belediyelerin sorumluluğundadır diye yanmasına izin verdik, karışmadık" diyecek kadar alçalabildi. Erdoğan ise halkın tepesine "rahatlama çayı" atacak kadar pervasızlaşıp halkla alay edebildi.

İnsana, hayvana, bitkiye, doğaya, özetle bütün bir canlı yaşama karşı duyulan kin ve düşmanlık ancak böyle dışa vurulabilirdi. Bir suç örgütüne dönüşen devlet, yangın vesilesiyle de ağır suçlar işlemeye devam etmektedir. Kendi çıkarlarını her şeyin üstünde tutan mevcut iktidar, yangınların başladığı aynı gün, "Turizmi Teşvik Kanunu ile bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"u yürürlüğe sokabildi. Yükselen alevler içinde neredeyse düşündükleri tek şey, rant, yağma, TOKİ, inşaat şirketleri ve turizm tekelleri oldu. Yangınların sorumluluğunu da üzerinden atan iktidar, felaketi adeta izledi. Korkunç bir felaket karşısında bile, akıl almaz yalan ve tahrifatları, yüzüstü oldukleri, sorumsuzlukları, halkla



**Devrimci bir işçi sınıfı hareketi yaratma bakışıyla, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçileri kazanarak onları sosyal mücadeleye çekmek için soluk soluğa bir politik-pratik seferberlik, devrimcilerin görevidir. AKP-MHP iktidarıyla ve onun dümeninde bulunduğu sermaye sınıfıyla hesaplaşmanın bunun dışında bir başka yolu olmadığı gibi sihirli bir formül de yoktur.**

alay edişleri, ırkçı hezeyanları isyan ettirici boyutlar kazandı.

Büyük bir maddi ve insani yıkıma neden olan yangınları bile, "vatandaşlarımız cömerttir" pişkinliğiyle halkın cebine göz dikmenin fırsatına çevirdiler. Üstüne üstlük, yangın karşısında emekçilerin gösterdiği dayanışma duygusu ve alevlere karşı can pahasına verdikleri mücadeleyi bile hedef alıp yasakladılar. Bu yaşağı da "yurtdışından ve tek merkezden organize edilen sözde yardım kampanyası ideolojik saiklerle, devletimizi aciz göstermek, devlet-millet birlikteliğimizi zayıflatmak amacıyla başlatılmıştır" biçiminde bir utanmazlıkla gerekçelendirildiler. Dolayısıyla tüm bunlar ve daha nice rezaletler bir arada düşünüldüğünde, yükselen alevler arasında Erdoğan ve iktidarının da itibarı küle dönüştü. Devlet kurumlarına ve asalak yöneticilere olan güven önemli ölçüde yıkıldı.

## AKP-MHP İKTİDARI BAŞKA YANGINLARI DA BÜYÜTMEK İSTİYOR

Türkiye tarihinde benzeri görülmemiş bir çeteleşme, mafyalaşma, ahlaksızlaşma, yalan, talan, yağma ve ölçüsüz bir zorbalık tablosuyla yüz yüzeyiz. Türkiye devleti ve düzeni tüm kurum ve kuruluşlarıyla bir pislik çukuru içinde bo-

ğuluyor. Bu, sayısız örnek ve yapılan ifşalar üzerinden ortalığa da saçılıyor. Öte tarafta AKP-MHP iktidarının, toplumun karşı karşıya kaldığı sorunları çözebilme, işçi ve emekçilerin en temel yaşamsal ihtiyaçlarını karşılama, onlara iş ve aş sağlama kapasitesine sahip olmadığı da emekçiler nezdinde yeterince açıktır. Zor aygıtları dışındaki kurumları da emekçiler söz konusu olunca neredeyse tamamen işlevsizleşmiştir.

Bunlar ve daha nice faktör kitlelerin geniş kesimlerinin öfkelerini büyütmede, mücadele isteklerini bilememekte ve sosyal patlama dinamiklerini güçlendirmektedir. Rejimin bunun karşısında yaptığı tek şey, baskı ve şiddet aygıtlarını daha hızlı ve daha şiddetli çalıştırmak, din bezirganlığına, milliyetçi şoven histeriye daha fazla sarılmaktır. Nitekim yangınların ortasında yaptığı da bu oldu. "Ormanları PKK ve Kürtler yakıyor" türünden Göbelsci yalan propagandalarla günlerce ırkçılık kustular.

Sayılsız bileşkenin etkisiyle ve orman yangınları vesilesiyle emekçilerin "Saray rejimi"ne karşı yeni bir boyut kazanarak daha da büyüyen öfkelerini ve kabaran isyan duygusunu, milliyetçi-şoven duygularla yoğurarak, Kürt halkına karşı saldırıganlığa dönüştürmeye çalıştılar. Bu yolla

da öfkenin hedefi olmaktan kurtulmak istediler. Bunun için de hedef gösterilen Kürtlere karşı saldırılar dizisine giriştiler, adeta süre avına çıkarak Kürtlere linç uyguladılar. Sokağa salınan "AKP gençliği" adlı çeteler bellerinde silahlarla kimlik kontrolüne çıktılar. İşçi ve emekçileri birbirine düşürmek ve onlar arasında düşmanlığı derinleştirmek için yırtındılar.

## TEK ÇIKIŞ, İŞÇİ SINIFI EKSENİNE BAĞLANMIŞ DEVRİMCİ KİTLE HAREKETİDİR!

Biriken öfkenin kendini dışa vura-bileceği bir sürecin içinden geçiyoruz. Üst üste yaşanan krizler ve bunların biriktirdikleri, tiksindirici ve isyan ettirici rezaletlerin zincirleme ifşaatı, yaşanan büyük eşitsizlikler, haksızlıklar, adaletsizlikler, emekçilerin içinde buldukları perişanlık ve ağır bir yoksulluk vb. gibi olgular patlaması kaçınılmaz olan toplumsal dinamikleri güçlendiriyor. AKP-MHP faşist bloku, uyguladığı çıplak terör ve zorbalıkla kitlelerin büyüyen mücadele arzusunu boğmak ve sosyal bir patlamayı engellemek istiyor. Ama er ya da geç bununla yüzleşeceklerdir. Ve bu, toplumun ezilen-sömürülen kitleleri arasında giderek büyüyen bir umut ve iyimserlik haline gelmektedir.

Dolayısıyla bir taraftan sosyal patlama beklentisi, öte taraftan da iktidarın “ülkeyi yönetme yeteneği”ni yitirdiği, Erdoğan-AKP iktidarının hızla çözüldüğü ve “beklenmedik bir anda çökebileceği” beklentisi ve düşüncesi ortak bir eğilim olarak öne çıkıyor. *Cumhuriyet* gazetesinden Sertaç Eş'e konuşan Deniz Baykal ise işin daha ciddi boyutuna işaret ederek, feryat ediyor: “Yüz yıl önce bütün dünyayı karşımıza alarak kurduk bu devleti. Devletimizi kaybettik. Onu yeniden inşa etmemiz lazım.” Sermaye düzen adına kaygısını dile getiren bu gerici, değil “Erdoğan-AKP iktidarı”nı, yüzyıl önce kurulan devletin-cumhuriyetin yüzyıl sonra kaybedildiğini ilan ediyor. Burjuva cumhuriyetin yaşadığı evrim sonucu vardığı bugünkü çürümüş akıbetine ağıtlar yakıyor.

Sermaye sınıfı adına iktidar dümeninde bulunan AKP-MHP blokunun temelini sömürü, talan, yağma ve hırsızlığın, kan, ırkçılık, yalan ve ahlaksızlığın oluşturduğu artık geniş kitlelerce biliniyor. İktidarın sınırlarına dayandığı da doğrudur. Ama pislikle ve kanla özdeşleşen saray rejimini üreten bir düzen var ve bu, Türkiye'nin kapitalist düzenidir. Bu düzen değişmedikçe, sadece AKP-MHP iktidarların değişmesi gerektiğiyle yetinmek, dikkatleri ve mücadeleyi bu sınırlara hapsetmek, büyük bir yanılgı olacaktır. Bugün için Türkiye'de “saray rejimi”nden kurtulmak, toplumun ezilen bütün kesimlerinin ortak talebi ve yakıcı güncel hedefidir. Ama güncel planda mücadelenin hedefi AKP-MHP iktidarı olsa bile, bu mücadele sermaye iktidarını devirme stratejik hedefi içine oturtulmak zorundadır.

Öte taraftan bugünün Türkiye'sinde somutta AKP-MHP iktidarıyla başarılı bir hesaplaşmayı başarabilecek, gerici-faşist cendereyi parçalayabilecek yegâne güç Türkiye işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının merkezinde olduğu devrimci-militer bir sınıf ve kitle hareketi örgütlemek, günün en temel yakıcı ihtiyacıdır. O halde yapılması gereken şey de, öfkesi ve huzursuzluğu her geçen gün büyüyen, “artık yeter” diyecek duruma gelmiş bulunan emekçi kitlelerin çıkış arayışına yanıt olmayı başarabilmektir. Bunun çok zor olduğu ne kadar doğruysa bunun dışında bir yolun olmadığı da o kadar doğrudur. Dolayısıyla, devrimci bir işçi sınıfı hareketi yaratma bakışıyla, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçileri kazanarak onları sosyal mücadeleye çekmek için soluk soluğa bir politik-pratik seferberlik, devrimcilerin görevidir. AKP-MHP iktidarıyla ve onun dümeninde bulunduğu sermaye sınıfıyla hesaplaşmanın bunun dışında bir başka yolu olmadığı gibi sihirli bir formül de yoktur.

# Kapitalizm pazarında yok yok!



**Afetleri felakete dönüştüren, felaketleri de fırsata çeviren; salgınlara davetiye çıkaran ve onları ölümcül kılan; insanı, emeği, çevreyi, doğayı, tüm canlı yaşamını sermayenin hizmetine sunan kapitalist sistemde temiz su, temiz bir nefes bulunmaz olur.**

Ormanların ve yangının, sellerin ve kuraklığın, sağlığın ve de hastalığın...-kapitalizmde her şeyin pazarı kurulur.

Manzaraya dönüştürüp gölgesini satabildiği, yani kâr elde edebildiği ağacı/ormanı “koruma” altına alan kapitalizm, daha kârlıysa eğer bir çırpıda ormanların köküne kibrit çakar. Ormanlar, turizm sermayesine yağlı müşteriler çekmek için, orman yangınları yangın söndürme şirketlerinin vurgunları için kullanılır.

Sağlığı satan kapitalizm, hastalıklardan medet umar. Salgını da fırsat bilir, salgına karşı çareyi de... Pandemi özel hastane sahipleri, virüse yakalananlar karşısında “her hasta müşteridir” anlayışıyla ellerini ovuşturur. İşçileri gece gündüz çalıştırırken salgın tanımayanlar, o işçiler sayesinde üretilen yığınla koruyucu ekipmanı, hijyen malzemesini satmaya gelince pandemiyle mücadelede kahraman kesilir. Tırlar, uçaklar, ülkeler dolusu maske varken cebinde parası olmayan emekçi maskeye erişemez. Maskesiz sokağa çıkmak devlete verilecek parayla ödetilir. Kapitalizmdir bu; bir maskeyi satmak da kârlıdır, olmaya-na ceza kesmek de.

Salgın bir kâr meselesi olduğu gibi

aynı zamanda siyasi bir rant malzemesi olarak da kullanılır. Birer sayıya dönüştürülen işçi ve emekçilerin yaşamları sermayenin kâr-zarar tablosunda bir gösterilir, bir silinir. Turizm mevsiminde ya da aşı tedarik edilemediğinde hasıraltı edilmeye çalışılan, güçlü ülke imajı için gizlenen koronavirus ölümleri ve hasta sayıları, aşıda öncelik sırası için açıklanmaya başlar.

Sağlık hastalık sonrası iyileşme olarak görüldüğünden, sağlıklı kalmanın koşulları sürekli sınırlanır kapitalizmde. Önlenebilir ölümlerin kol gezdiği bir yurttur burası. Sadece aşısı bulunmayanlardan değil, aşısı olan bulaşıcı hastalıklardan da ölen ölenedir.

Milyonlar Covid-19'dan yaşamını yitiren, kapitalist dünya patent kavgalarına tutuşur, ilaç şirketleri kâr-zarar hesapları yapar. Hastalıklara karşı bağışıklık kazanmada en etkin yöntem olmasına rağmen ucuz olduğu için dünya piyasasında pek rağbet görmeyen aşılama da bir pazara tekabül eder. Aşı karşıtlığı da işine gelir kapitalizmin, pandemi aşılama da. Kapitalizm, her durumda kârı kollamaya bakar.

Deprem riski fahiş fiyata depreme dayanıklı bina satışları için fırsata çev-

rilir. Deprem vurur, bu sefer evleri başlarına yıkılanların karşısına bol konut kredileri ile çıkılır. Balıkların yuvasına aldırış edilmeden yeni yollar, yeni yerleşim yerleri için dereler betona gömülür, onun üzerine de insanlar... Sel her seferinde felaket olur, emek her seferinde ziyan olur, her seferinde can kayıpları yaşanır, fakat kapitalizmdir bu, çarkı böyle işler.

Afetleri felakete dönüştüren, felaketleri de fırsata çeviren; salgınlara davetiye çıkaran ve onları ölümcül kılan; insanı, emeği, çevreyi, doğayı, tüm canlı yaşamını sermayenin hizmetine sunan kapitalist sistemde temiz su, temiz bir nefes bulunmaz olur. Her şey alınıp satılır bir meta, her şey bir kâr nesnesidir. Orman yangınlarında yanıp kül olan hayvanlar paraya çevrilip hayvan sahiplerine ödeme planları sunulur. Sellerin, taşkınların vurup yıktığı binaların yerini yenileri alır. Kapitalizmin doğası durmadan yıkım üretir.

Kapitalist işleyiş insanlık için, tüm canlı yaşamı için en büyük yıkım, en büyük engeldir. Temiz bir su, temiz bir nefes için; insan, çevre, doğa için kapitalizm engelini aşmak şarttır.

S. GÜL

# Doğanın yağmalanması, rant ve yangınlar

Akdeniz kıyıları iki haftayı aşkın bir zamandır yangınlarla boğuşuyor. 28 Temmuz'da başlayan, resmi verilere göre 9 ildeki 270 orman yangınında 9 kişi yaşamını yitirdi, binlerce canlı öldü, evler kullanılmaz hale geldi. On binlerce hektarlık orman ve tarım arazisi de yok oldu. Türkiye'de süregelen ekonomik kriz ve pandemi sorunlarının üzerine eklenen yangınlar, düzenin çürümüşlüğüne bir kez daha gözler önüne serdi.

Canlıları, doğayı, bütün bir ekosistemi küle döndüren yangınlar, AKP-MHP iktidarının yönetememe tablosunu ortaya koyarken, yangınların bıraktığı hasar ise iktidarın yıllarca sürdürdüğü rant politikalarının faturası oldu.

## YANGINLARIN NEDENLERİ

Sel, depremler, Covid-19 salgını, müsilaj, enflasyon, işsizlik ve benzeri birçok sorunla ilgili sorumluluğunu kabul etmeyen, bunu başkalarına yıkıma çalışan tek adam rejimi aynı sorumsuzluğu orman yangınlarında da sergiliyor. İktidar temsilcileri sabotaj iddialarına bel bağlayarak yangınların ve söndürülememesinin nedenlerinin üstünü kapatmaya çalışsalar da gerçekler orta yerde duruyor.

Birinci derecede yangın bölgesinde yer alan Akdeniz havzasında yaşanan orman yangınlarının önemli nedenlerinden birinin, kapitalizmin ürünü olan (özellikle termik santrallerin büyük pay sahibi olduğu) iklim krizi olduğu belirtiliyor. Dünya Meteoroloji Örgütü'ne göre, geride bıraktığımız 10 yıl dünya tarihinde en sıcak on yıl olarak kayıtlara geçti. Küresel yüzey sıcaklıkları, sanayi devrimi öncesi döneme göre 1,2 derece arttı.

İkinci önemli neden ise rant faaliyetleridir. Kapitalizmin kâra dayalı aşırı üretim ve tüketim döngüsüne dayalı bir sistem olması nedeniyle doğaya yapılan müdahaleler, enerji ve maden projeleri, mega projeler, endüstriyel tarım ve hayvancılık doğayı yok olmaya sürüklüyor. Özellikle Akdeniz çevresindeki ormanlık araziler çok sayıda taş, kum, maden ocağı, HES ve RES'e açıldı, açılmaya devam ediyor. Bu rant faaliyetleri, doğaya verdiği zararların yanı sıra yangınların ve yanan alanların artmasına da neden oluyor. Projeler orman ekosistemini parçaladığı gibi, alana giren insanlar ve makineler bölgedeki yangın riskini ayrıca arttırıyor. Rant



**Orman yangınlarının önemli nedenlerinden birinin, kapitalizmin ürünü olan iklim krizi olduğu belirtiliyor. İkinci önemli neden ise rant faaliyetleridir. Kapitalizmin kâra dayalı aşırı üretim ve tüketim döngüsüne dayalı bir sistem olması nedeniyle doğaya yapılan müdahaleler, enerji ve maden projeleri, mega projeler, endüstriyel tarım ve hayvancılık doğayı yok olmaya sürüklüyor.**

projelerinin artması ile yangının bıraktığı hasarda da paralel olarak artış yaşanıyor. Türkiye Ormancılar Derneği'nin verilerine göre, 2011-2020 döneminde yangın başına yanan alan miktarının ortalaması 3,5 hektar iken, sadece 2020 yılında bu oran 6,2 hektara çıktı.

## RANT VE TALANIN HIZLANMASI

Türkiye'de neoliberal politikaların hayata geçirilmesi ile birlikte 1980'li yıllardan itibaren ormanlık alanlar da talana açılmaya başlandı. 1956 yılında yürürlüğe giren ve o tarihten sonra 46 yıl boyunca 14 kez bazı maddelerinde değişiklikler yapılan Orman Kanunu, AKP iktidara geldikten sonra 28 kez değişikliğe uğradı. AKP'nin özelleştirme-ticarileştirme ve taşeronlaştırma politikaları ormanlık alanların metalaşma sürecini hızlandırdı. Özellikle AKP'li yıllarda yasalarda sürekli yapılan değişikliklerle ormanlık ve tarımsal alanlar yağmaya açıldı.

Rant ve talana dayalı bu sistem yasaların izin vermediği yerde özel izin belgeleri ya da yeni düzenlemelerle doğaya yönelik saldırılarını sürdürüyor. Orman alanları karayolları, turizm alanları, golf

sahaları, maden ve taş ocakları, termik santraller, enerji santralleri ve katı atık depolama tesisleri gibi ranta dayalı şirketlere peşkeş çekiliyor.

Bu arada Turizm Teşvik Kanunu ile ormanlık alanlar turizm alanı olarak düzenlendi. Orman Kanunu'nda yapılan değişiklikler 2010'ların başından itibaren ormanlık alanları maden, enerji, turizm ve yapılaşmaya açıyor. Toprak Koruma Kanunu ise tarım alanlarının enerji ve maden projeleri için tarım dışı kullanılmasına izin veriyor. Çevre Bakanlığı da tüm rant projelerini onaylayan mercii olarak çalışıyor.

Talanın önünü açan bir diğer değişiklik ise 2012 yılında 2B arazilerin satışına yönelik yapılan düzenleme oldu. Bu düzenleme ile ormanlık alanlar, orman amacı dışına çıkarıldı. Böylelikle ormanlık araziler şirketlerin insafına bırakıldı. Orman Genel Müdürlüğü'ne ait resmi verilere göre, AKP iktidarı döneminde 148 bin hektar alan 2B arazi kapsamına alındı. Türkiye'de 2B araziler, 2012 yılına dek anayasa gereği sadece orman köylülerine satılabilir ya da kiralanabiliyordu. Düzenleme sonrası bu arazilerin

sadece hak kaybına uğrayan köylülere değil, herhangi bir amaçla kullanmak üzere isteyen herkese satılabilmesinin yolu açıldı.

## SON 13 YILDA 99 BİN HEKTAR ORMAN MADENLERE AÇILDI

"Dünyada ve Türkiye'de Ormansızlaşma" adlı rapora göre, 2006'da 4 bin 36, 2007'de 6 bin 953, 2008'de 6 bin 866, 2009'da 5 bin 410, 2010'da 3 bin 547, 2011'de 6 bin 429 hektar orman, maden şirketlerine peşkeş çekildi. Bakanlık verileri ise 2012'de 6 bin 336, 2013'te 5 bin 872, 2014'te 11 bin 754, 2015'te 8 bin 765, 2016'da 11 bin 949, 2017'de 13 bin 245 hektar ormanın madenlere açıldığına işaret ediyor. Özetle son 13 yılda madenlere açılan orman alanı 99 bin 124 hektarı buluyor.

Dolayısıyla işçi ve emekçilere, çevrecilere, doğası ve geçim kaynakları için mücadele eden köylülere ise iklim krizinin ve söndürülmeyen yangınlarda yaşamını yitiren binlerce canlının sorumlusu kâra ve ranta dayalı bu düzene ve sözcülerine karşı mücadeleden başka yol gözükmüyor.

# Rejimin baskı ve yalanlarına karşı gerçeğin peşini bırakmamak!

Derinleşen ekonomik krizin getirdiği işsizlik ve yoksulluk, yönetilemeyen pandemi süreci, sosyal ve ekonomik haklara yapılan pervasız saldırılar, halklar arasına ekilen düşmanlık tohumlarıyla önü açılan katliamlar ve ortalığa saçılan yolsuzluk, uyuşturucu sicili ile AKP-MHP iktidarı miadını doldurduğunun sinyallerini veriyor. Çeteleşmiş/çürümüş sermaye düzeninin dümenindeki dinci-faşist rejim, kendi bekası uğruna "koru imparatorluğunu" hakim kılmak dışında bir çözüm yolu bulamıyor. Bu doğrultuda ırkçılığı ve halkları arasında düşmanlığı körükleyerek katliamların önünü açan rejim, kendi sonu yaklaştıkça dinci-faşist zorbalığını da tırmandırıyor.

AKP iktidarının zorbalık yöntemlerinin başında toplumsal muhalefeti ve siyasal güçleri hedef alan baskılar, tutuklamalar, yasaklar, polis ve yargı terörü gelse de bunlar yetmiyor. Gerçeklerin gizlenmesi, manipüle edilmesi, toplumun gerçekleri öğrenme ve haber alma haklarının engellenmesi de bu zorbalığın bir parçası olarak uygulanıyor.

## HABER ALMA ÖZGÜRLÜĞÜ YOK

Tutuklanan, ölümle tehdit edilen, sokak ortasında saldırıya uğrayan gazetecilerin sayıları her geçen gün artarken saldırılar düzen muhalefeti temsil eden Halk TV canlı yayının basılmasına kadar vardı. AK trollerle sosyal medyada manipülasyon ve yalanın dozu iyice arttırılırken diğer yandan internete yönelik yayın yasakları da rekor seviyelere yükseldi. Mahkemeler tarafından alınan yayın yasağı kararı sayısı 2018 ve 2019 yıllarında 150'ye, internet üzerinden engellenen ve silinen haber sayısı ise binlere ulaştı. Yayın yasağı getirilen haber başlıkları arasında genel olarak patlamalar, iş cinayetleri, yolsuzluk iddiaları, kadına şiddet davaları ile tecavüz davaları bulunuyor. Bunun yanı sıra 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmaları, Ankara katliamı, Çorlu tren kazası, Rus büyükelçisine yönelik saldırı, MİT trollerinin durdurulması ve son olarak da orman yangınları gibi gündemlerle ilgili yayınlar da yasaklanıyor. İfade Özgürlüğü Derneği'nin hazırladığı rapora göre, sosyal medya üzerinden engellenen içeriklerin çoğu siyasi liderlere, hükümete ve devlet kurumlarına yönelik eleştirilerden oluşuyor. Yasaklanan



haber başlıkları, engellenen "eleştirel" içerikler, iktidarın sansürünün nedenini gözler önüne seriyor.

Tüm bu baskılara rağmen internet yayıncılığını ve sosyal medyayı tümüyle engellemeyen dinci-faşist rejim; bu alana yönelik saldırıların hızını kesmezken, daha köklü saldırıların önünü açmak için de yeni yasal kılıflar arıyor. Son yıllarda yasal düzenlemelerle dinci-faşist rejimin kontrol altına almaya çalıştığı internet haberciliği, tam da bu nedenle Erdoğan ve AKP şefleri tarafından yakın zamanda yeniden hedef haline getirildi. Yeni düzenlemelerin geleceğini ifade eden Erdoğan, haber alma hakkını her mecrada engelleme ısrarını bir kez daha ortaya koydu.

Çeteleşmiş/mafyalaşmış iktidar, basına yönelik sansür ve yasaklarına ek olarak, gazetecilere yönelik fiziki saldırılarını da yakın zamanda bir kez daha devreye soktu. İlerici, devrimci gazeteciler bir yandan gözaltı, tutuklama, davalar ile polis-yargı tarafından hedef alınırken, diğer yandan rejimin faşist çetelerinin de doğrudan saldırılarına maruz kalıyor.

Bağımsız Gazetecilik Platformu (P24) içinde yer alan Expression Interrupted'in hazırladığı Mayıs-Haziran ayı ifade ve Basın Özgürlüğü Gündemi raporundan yansıyan bilgiler gazetecilerin karşı karşıya kaldığı baskı ve zoru özetliyor. Öyle ki; 65 gazeteci hala hapis hanelerde tutsak edilirken iki aylık sürede 109 gazeteci toplam 51 davada hâkim karşısına çıktı. Bu gazetecilerin dördü hakkında toplam 9 yıl 8 ay 2 gün hapis cezası verilirken en az dört gazeteci hakkında yeni dava açıldı.

İki aylık süreçte en az beş gazeteci sivil kişilerin fiziksel saldırılarına uğradı. 1 Mayıs ve 26 Haziran Onur Yürüyüşü esnasında gösterileri takip etmeye çalışan

gazetecilere yönelik polis terörü de bu saldırıların bir parçası oldu.

Temmuz ayında, yurt dışındaki muhalif gazetecilerin isimlerinin yer aldığı "infaz listesi"nin ortaya çıkması ve kimi gazetecilerin çeteler eliyle saldırıya uğraması bu saldırganlığın pervasızlaşacağını dışa vurdu. Son olarak da, ırkçı katliama karşı İstanbul'da yapılan eylemi takip eden gazetecilere faşist çeteler saldırı ve hemen sonrasında bu gazeteciler polislerce gözaltına alındı.

## REJİM ÇÖKÜŞE ENGEL OLMAK İÇİN YALANA VE ZORBALIĞA SARILIYOR

Haber alma hakkının bu denli baskı altına alınmasının ana sebebi, AKP-MHP rejiminin bekasını korumak, çöküşünü geciktirmektir. Yangın haberlerinin engellenmesi örneğinde olduğu gibi AKP-MHP iktidarı, kendi yetersiz ve aciz icraatlarından, ortalığa saçılan kirli çamaşırlarından ve ülkenin içine sürüklediği derin ekonomik ve sosyal krizden toplumun haberdar olmaması için çabalamaktadır. Yangın bölgesinden canlı yayın yapan Halk TV ekibine yapılan saldırı bunun açık delili durumundadır.

Çürümüş/çeteleşmiş AKP-MHP rejimin icraatları; geliyorum diyen orman yangınlarına önlem almamak, yangınlardan hemen önce orman alanlarının tasarrufunu devreden kanunlara imza atmak, yangınlar sürerken TOKİ'nin proje evlerinin reklamını yapmaktır. Bu suçlarının kamuoyunda tartışılmasını engellemeye çalışan rejim; doğaya ve insana düşman, rant ve kirli çıkar kokan politikalarının daha fazla ifşa olmasını istemiyor. AKP-MHP rejimi, yayın yasaklarının yetmediği yerde dinci-faşist çetelerini devreye sokup, canlı yayına saldırarak

kadar pervasızlaşabiliyor. Kimse duymaz, görmez ve söylemezse, gerçeklerin ortaya çıkmayacağını sanan ve bundan medet uman Erdoğan ve takımının bu pervasızlığı, haber alma hakkına ve muhalif basına yönelik saldırıların arkasından kesilmeyeceğine de işaret ediyor.

AKP iktidarı, toplumun ekonomik ve sosyal sorunlarını çözebilme yeteneğinden yoksundur. Zira bu sorunların ana kaynağının temsilciliğini yapmakta, kapitalizmin bekçisi olarak bu sorunları döne döne üretmekte ve böyle hayatta kalmaktadır. Bu sebeple; sorunları çözme değil, sorunları inkâr etme, demagojik söylemlerle kamuoyunu yanıltma stratejilerini uygulamakta, bunlar yetmezse polis-yargı-çete üçlüsünden oluşan baskı mekanizmaları devreye girmektedir.

## HABER ALMA HAKKI İÇİN

Haber alma hakkı bugün hiç olmadığı kadar tehlike altındadır. Çürümüş AKP-MHP rejimi; havuz medyasının sunduğu toz pembe tablo ile gerçekleri çarpıtmakta; bilmeyen, sorgulamayan bir toplum yaratmaya çalışmaktadır. Çöküşüne engel olmak için debelenen dinci-faşist rejim; baskılarla, zorbalıkla, ırkçı katliamlarla "koru imparatorluğu" kurmak, yandaş/tetikçi medyasının pompaladığı yalan ve manipülasyonlarla toplumu kontrol altında tutmak istemektedir.

AKP-MHP rejiminin bu hesaplarını boşa çıkarmanın yolu; gerçeklerden ve haber alma hakkından vazgeçmemekten geçiyor. Bunun somut karşılığı; gerçeklerin peşini bırakmayan ilerici, devrimci yayınları takip edip onlara her türlü desteği vermek, bu yayınlarla dayanışma içerisinde olarak saldırılara karşı mücadeleyi büyütme.

Sinbo direnişinde Ankara yürüyüşü geride kaldı...

# “İki kişi nelerin başarılabilirliğini gösterdi”

Kod 29'un kaldırılması talebiyle 200. günlerine ulaşan Sinbo direnişi, geçtiğimiz hafta insanca çalışma ve yaşam koşulları için gerçekleşen Ankara yürüyüşünü geride bıraktı. İki direnişçi, polis tarafından darp ve işkencelere uğrayarak her gün gözaltına alınmalarına, keyfi yasa ve baskılara rağmen Ankara yürüyüşlerini kararlılıkla tamamladı.

## DİRENİŞÇİLERE ANKARA GİRİŞİNDE ENGEL

Sinbo direnişçileri, direnişin 198. Ankara yürüyüşünün 11. gününde Bolu'ya ulaştı. Her kentte olduğu gibi Bolu'da da Ankara'ya doğru yürüyüşe geçmek isteyen direnişçiler polisin saldırısıyla karşılaştı. Video çekimi yapılmasına da izin vermeyen polis TOMİS adına çekim yapan kişiyi de gözaltına aldı. Gün içinde direnişçiler serbest bırakılırken, polis tarafından darp edilen TOMİS İstanbul temsilcisi Onur Eyidoğan'ın dudağına dikiş atıldı.

Akşam saat 19.00'da Sincan Tren İstasyonu'nda açıklama yapacaklarını duyuran Sinbo direnişçilerinin Ankara'ya girişi polis tarafından engellendi. Buna rağmen Ankara Emek ve Demokrasi Güçleri direnişin sesini Sincan'da yükseltti. Tren İstasyonu önünde yapılacak eylem polisin engellemesi nedeniyle Sincan'daki Eğitim Sen şubesi önünde yapıldı.

Kod 29'un kaldırılması ve Dilbent Türker'in işe geri alınması taleplerinin dile getirildiği açıklamada, sendikal çalışmanın önündeki engellerin kaldırılması gerektiği vurgulandı. AKP-MHP iktidarının işçi düşmanı politikaları teşhir edilirken, şu ifadeler kullanıldı:

“Yangın gibi felaketlere müdahale etme basiretsizliği gösteren sermaye iktidarı, işçilerin eylemi karşısında polis ordusu karşımıza çıkarılıyor.”

Eylemde “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!”, “Kod 29 kaldırılсын!”, “Yaşasın Sinbo direnişimiz!” sloganları atıldı.

## DİRENİŞÇİLER ANKARA'DA

Sinbo direnişçisi Dilbent Türker ve TOMİS temsilcisi, direnişin 199. Ankara yürüyüşünün 12. gününde Çalışma Bakanlığı yetkilileri ile görüştüler. Bakanlık bünyesinde bulunan TİS Daire başkanı ile yapılan görüşmede daire başkanı tarafından kodun değiştirilmesi için ilgili yerlere



yazı yazıldığı, fakat Kod-29'un tamamının kaldırılmasının hükümetin işi olduğu; işçi davalarının uzun sürdüğü ama yine de sorunun yasal sürece bırakılması gerektiği söylendi. Ardından yasal süreç işlerken eylem yapılmaması gerektiği belirterek özetle laf “sizin için bir şey yapamayacağız”a getirildi.

Bakanlık görüşmesi esnasında Ankara polisi her zamanki gibi tehditkâr tutumlarını sürdürerek ortamı terörize etmeye çalıştı. Polis “Burası Ankara, size burada hiçbir eylem yaptırmayacağız, gerekirse Ankara'dan gidene kadar peşinize adam takarız” diyerek hangi sınıfa hizmet ettiğini bir kez daha gösterdi. Buna rağmen direnişçi işçiler bakanlık görüşmesini ve kurum ziyaretlerini gerçekleştirdiler.

Bakanlık görüşmesinin ardından Ankara merkezinde bulunan PSAKD, İHD, ATO, Direnişler Meclisi, Genel İş, Tüm Bel Sen başta olmak üzere bir dizi kurum ziyaret edilerek sohbetler gerçekleştirildi.

## FABRİKA ÖNÜNDE SINBO İŞÇİLERİNE SESLENİŞ

Ankara'da görüşmeler sürerken, TOMİS iş çıkışında işçilere seslendi. TOMİS adına yapılan konuşmada işçilere “insanca çalışma ve yaşam koşulları için Ankara yürüyoruz! Yürüyüş kod adı 29” şiarlı yapılan 12 gün süren yürüyüş işçilere anlatıldı.

Ankara yürüyüşü boyunca polisler tarafından sürekli gözaltı yapıldığı anlatılırken mücadele çağrısı yükseltildi. Yapılan yürüyüşün sürekli engellenmeye çalışıldığı ve her şeye rağmen 12 gün boyunca Sinbo direnişimizin sesini Sefaköy, Kadıköy, Kartal, Tuzla, Gebze, Kocaeli, Bolu, Sakarya ve Ankara'da işçi ve emekçilere taşıdığı ifade edildi. Konuşmalarda fark-

lı kentlerde bulunan fabrikalara işçi ve emekçilerin çıkış vardiyalarında Sinbo direnişi ve neden Ankara yürüyüşü yapıldığı anlatıldı. Ayrıca işçiler Sinbo direnişine destek olmaya, birlikte hareket etmeye çağrıldı.

Konuşmada son olarak, Sinbo patronun sömürsüne son vermek, “haklarımızı ve geleceğimize sahip çıkmak için” TOMİS'e üye olma çağrısı yapıldı.

## ANKARA'DA ZİYARETLER

Direnişin 200. gününde Ankara'daki siyasi partiler ziyaret edildi. İlk olarak CHP Genel Merkezi'ne yapılan ziyarette **CHP Emek Bürosu** temsilcisi ile sohbet edilerek Sinbo direnişinin talepleri dile getirildi.

Ardından **HDP Genel Merkez** yöneticileri ile görüşüldü. Yapılan görüşmede Sinbo Direnişinin Ankara yürüyüşü süreci aktarıldı. HDP Mardin Milletvekili ve parti sözcüsü Ebru Günay kısa bir konuşma yaparak direnişi sahiplendiğini ve desteklediğini belirtti.

Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) Genel Başkanı Dilbirin Acar tarihçesi ile beraber sendikayı tanıttı. Acar konuşmasını Kod-29'un kaldırılması gerektiğini dile getirerek bitirdi. HDP'nin bir diğer sözcüsü sorunların mücadele ve dayanışma ile aşılabileceğini belirterek “demokratik sosyal bir cumhuriyeti kurmalıyız” ifadeleriyle konuşmasını bitirdi.

Devamında Dilbent Türker ise Sinbo fabrikasında yaşanan sorunları anlatarak bu sorunlar karşısında Sinbo işçilerinin örgütlenme ihtiyacını ve bugüne kadarki direniş sürecini aktardı. Son söz olarak bir diğer HDP temsilcisi Kod-29'a karşı verdikleri mücadeleyi aktardı.

HDP'den sonra **TİP** ziyaret edildi. TİP

temsilcilerine direniş sürecini aktaran Dilbent Türker, Kod-29'a karşı verilen mücadelenin önemine değindi. TİP adına yapılan konuşmada ise “İşçi sınıfına toptan saldırı var, maden işçilerine de aynı engellemeler yapıldı. Dolayısıyla bu saldırılara karşı birleşik bir mücadele verilmeli” denildi. Ziyaretin sonunda TİP Ankara İl Yöneticisi Tuncay Çelen, “OD-TÜ'nün Devrimci Tarihi” başlıklı kitabını imzalayarak direnişçilere ve TOMİS'e hediye etti.

En son işçi Kültür Evi'ne geçilip Mamaklı emekçilerle sohbet edildi.

## POLİS TERÖRÜNE RAĞMEN YÜRÜYÜŞ ENGELLENEMEDİ!

Çalışma Bakanlığı yetkilileriyle görüşme yapan direnişçi işçiler

Direnişçiler direnişin 201. gününde sabah saatlerinde Ankara'da işçi ve emekçilere bildiriler ile taleplerini taşıdılar. Saat 19.00'da Sakarya Caddesi'nde yapılacak basın açıklaması için toplananlara ara sokaklarda polis saldırdı. Direnişçilerin de aralarında olduğu 14 kişi yerlerde sürüklenerek, üzerine basılarak, darp ve işkenceyle gözaltına alındı.

Haber takibi için Sakarya Caddesi'ne gelen basın emekçilerinin görüntü almasını polis engelledi. *Sendika.org* muhabiri darp ve gözaltı tehdidiyle alandan uzaklaştırılmaya çalışıldı. Bunun yanı sıra polisin uyguladığı şiddeti görüntüleyenler de polisin tehditlerine maruz kaldı. Çok sayıda kişinin aldığı görüntüler gözaltına alma tehdidiyle zorla sildirildi. Saldırı sonrası Ankara Emek ve Demokrasi Güçleri basın toplantısı düzenleyerek saldırıyı kınadı. AKP-MHP iktidarının kapitalistlerin çıkarlarını kollayarak işçi ve emekçilere saldırdığı, acz içerisindeki



rejimin iki işçinin eylemine dahi tahammül edemediği teşhir edildi.

## DİRENİŞ YENİDEN FABRİKA ÖNÜNDE

Ankara yürüyüşü dönüşünde direnişin 202. gününde Sinbo fabrikası önünde açıklama yapıldı. Açıklamada ilk sözü TOMİS üyesi **Dilbent Türker** aldı. Direniş boyunca yaşadığı saldırıları anlatan Türker şunları vurguladı:

*"Onlar tüm kurumları ile saldırmakta kararlı, biz de tüm saldırılara karşı mücadelede kararlıyız. Çalışma Bakanlığı ile görüşmek istedik. Her ilde, her ilçede vahşice polis saldırısına uğradık. Biz hak mücadelesi veriyoruz. Bugün ırkçı saldırılara, yangınlara, sellere, kadın cinayetlerine bir şey yapmayanlar yürüyüşümüz boyunca bizim karşımıza dikildi."*

Türker sözlerini *"Devran dönecektir. İşçi emekçiler iktidara gelecek, saldırıların hesabını soracak"* diyerek tamamladı.

**TOMİS Temsilcisi Onur Eyidoğan** bir konuşma gerçekleştirdi ve şunları ifade etti:

*"14 günlük Ankara yürüyüşümüz bir kez daha Çalışma Bakanı'nın ve devletin kimin yanında olduğunu göstermiş oldu. Biz yürüyüşe başlarken bakanlardan medet ummuyorduk. Fabrikalarda yaşananlardan haberdarlar ve bizzat sorumludurlar."*

*"...Yüzbinlerce işçi insanca çalışmak istediği için işten atıldı. Bize saldıran polislerin amiri Cargill işçilerine de 'size devletin gücünü göstereceğiz' diye saldırmıştı. Aynı polisler Ankara'da bize saldırdı. Haklı olan, tüm zenginlikleri yaratan bizleriz. Elbet bir gün insanca yaşayıp çalışabileceğimiz düzeni kuracağız."*

Fabrika önünde konuşmalarla devam eden eylemde **BDSP** temsilcisi söz alarak şunları ifade etti:

*"Sinbo direnişçileri Ankara yürüyüşü için buradan yola çıktı, yürüyüşlerini tamamlayıp geldiler. Aynı yerde değiller. Direnişçiler, devletin tüm kurumları ile patronların olduğunu gösterdi."*

*"...Her yerde direnen 2 işçinin karşısına TOMA'larla akreplerle çıktılar. Samimi olsalardı yangınları söndürmeye giderlerdi. Devlet tüm bunların finansmanını işçilerin sırtından sağlıyor. Bu devleti ayakta tutan işçi ve emekçiler ama bu*

*devlet işçi ve emekçilerin değildir."*

*"...TÜSİAD, MÜSİAD talimat vermeden meclisten yasa geçmiyor. Bakanlar talimatla çalışıyor ancak bilinçlenen, örgütlenen, mücadeleye katılan işçiler bu düzeni değiştirecek. Yaşasın işçi sınıfının örgütlü birliği!"*

**DÖB** adına yapılan konuşmada direniş selamlanarak, direnişin her daim yanında oldukları belirtildi ve şunlar ifade edildi: *"Sinbo direnişçilerine azgınca saldırılarına rağmen bugün direnişin 202. günü ve buradalar. Saldırıları sınıf kinimizi artırıyor. Öğrenciler olarak işçi ve emekçiler omuz omuza mücadele etmeye devam edeceğiz."*

**DGB** adına yapılan konuşmada şunlar vurgulandı: *"Haklı ve meşru talepleri ile Ankara'ya yürüyen direnişçilerin yanında olduğumuzu gösterdik. Onlar bize işçi sınıfının bayrağının nasıl yükseltildiğini gösterdi. Bizler de taleplerinin ve direnen işçilerin yanında olacağız."*

**İTK** adına yapılan konuşmada şunlar ifade edildi: *"Ankara yürüyüşü işçilerin emekçilerin yanında kimlerin olduğunu gösterdi. Bizler de büyük konfederasyonların karşısında bağımsız sınıf sendikacılığı yapanların yanındayız. İşçi sınıfı örgütlenecekse buralarda kendini var edecektir. İşçi sınıfının özgürleşmesi için mücadeleye devam edeceğiz."*

Açıklamaların ardından vardiya çıkışında Sinbo işçilerine sesleniş gerçekleştirildi. Sesleniş gerçekleştiren **MİB temsilcisi** Sinbo işçilerine mücadeleyi yükseltme çağrısı yaptı ve şunları söyledi:

*"Dilbent tek başına direnişe başladı. Bugün geçtiği pek çok kentte işçi dostları var. Kod 29'a karşı mücadelede önemli bir adım attılar. Artık Sinbo işçileri bu adımı büyütmelidir. Kurtarıcı beklememeli ve kendileri adım atmalıdır. Dilbent ve Onur sizi kurtarmayacak. Onlar yürümesi gereken yolu gösteriyor. Onlar 2 kişi nelerin başarılabilceğini gösterdi."*

Yapılan konuşmaların ardından sınıf dostlarına ve direnişin sesini taşıyan basın emekçilerine teşekkür edilerek, mücadelenin her yerde süreceği vurgulanarak eylem sonlandırıldı.

Açıklamaya TOMİS, DEV TEKSTİL, BDSP, MİB, İEKK, DGB, DÖB, İTK katıldı.

## Ankara polisi: Linç ve cinayet şebekesi

Bu gücü, yetkiyi kimden alıyorlar?

Milyonlarca işçinin talebini dillendiren yürüyüşçülere ve destekçilerine azgınca saldıran Ankara polisi adeta gözü dönmüş cinayet şebekesi gibi davranıyordu. Bu azgın saldırganlıklarının yeni olmadığını biliyoruz. Yine de soruyoruz? Kadın direnişçiye çok sayıda erkek polisin saldırmasının saçlarından tutarak yerde sürüklenmesinin talimatını kim veriyor? Sendika üye ve yöneticilerinin boyunlarının öldüresiye sıkılması ve linç edercesine saldırılmasının talimatını kim veriyor?

Direnişçi işçilerin basın açıklamasına destek vermek için gelenlere linç edercesine saldırarak gırtlaklarına dizlerinize basma ve yumruklama talimatını kim veriyor?

İşçilerin emekçilerin demokratik haklarını keyfi biçimde engelleme talimatını sizlere kim veriyor? Yasaların üstünde yetki kullanma hakkını sizlere kim veriyor? Bizler bu soruların yanıtını açık ve net biçimde biliyoruz!

Biliyoruz ki; sermaye iktidarı işçi ve emekçileri köleleştirmek, ülkenin tüm zenginliklerini rahatça yağmalamak için en ufak hak talebine dahi azgınca saldırıyor.

Sömürü düzeni kan ve gözyaşı ile ayakta duruyor. Bir avuç asalağın çıkarı uğruna milyonları açlığa sefalet mahkûm ediyorlar, linç ediyorlar katliamlardan geri durmuyorlar. İktidardakiler saltanatını sürdürebilsin diye tüm kurumlar sömürü ve işkence merkezi olarak görev görüyor. Sefil çıkarları için kendi düzenlerinin yasalarını dahi ayaklar altına almaktan geri durmuyorlar. İşçilerin, emekçilerin ve toplumun ezilen sömürülen diğer kesimlerinin haklı, meşru taleplerini bastırmak için resmi tetikçiler olarak polisi, gayri resmi tetikçiler olarak ise faşist güruhları kullanıyorlar. Ankara sokaklarında işçi kanı var! Ankara polisi milyonların sesini boğmak, öncülerini linç etmek gerektiğinde katletmek için kendine biçilen misyonu ve görevi bugün bir kere daha yerine getirdi. İki işçinin ve destekçilerinin karşısına Altındağ da Suriyelilerin evlerini yağmalayan faşist güruhları aratmayacak biçimde çıktı. Polisler, efendilerinin her türlü pis işlerde arkalarında durduklarını bildikleri için azgınlıkta sınır tanımadı. Ankara sokakları bugün bir kere daha bu ülkenin ve dünyanın tüm zenginliklerini yaratan işçilerin kanı ile ıslandı. Kimse

bugün yaşanan azgın saldırı korku eker zannetmesin. Aksine direnişçilerin her damla kanı geleceği kararlılıkla kazanma umudunu yeşertecektir.

Kimse zannetmesin ki bu devran böyle gidecek. Bu ülkenin gerçek sahibi olan işçiler emekçiler er ya da geç örgütlü birliğini güçlendirecek. Milyonları açlığa mahkûm edenlerden, doğayı talan edenlerden, her türlü çeteci kirli ilişki içinde kasasını dolduranlardan hesap soracaktır. Onların tetikçiliğini yapanlarda efendileriyle birlikte onurlu insanlara karşı işlediği her suçun hesabını verecektir.

Korkuyorlar çünkü suçlular.

Keyfi yasakları koyanlar linç ve katliam girişiminde bulunanlar, "kahraman" edasıyla kadın işçiyi saçlarından sürükleyenler gücünü geniş yığınların korkularından alıyorlar. Geniş yığınlar bu korkuyu aşmasın diye azgınca saldırıyorlar. Onların korkularını gerçeğe çevirmek bu ülkenin sendikaları, demokratik kitle örgütleri, devrimci ilerici güçleri başta olmak üzere tüm kesimlerinin görevidir.

Yaşanabilir bir ülke için bu görev kaçınılmazdır. Günlerdir iki işçinin demokratik haklarını kullandıkları için karşılaştıkları saldırıya sessiz kalanlar, Ankara'nın göbeğinde yaşanan polis linçine, bir kadın işçinin saçından sürüklenerek öldüresiye darp edilmesine sessiz kalanlarda bu suçun ortağıdır. Mesele tek başına orman yangınlarına tepki göstermek değildir. Mesele kaynağı aynı olan tüm sorunlar karşısında cesaretle, cüretle durmaktır. Sözümüzü bu sorunların karşı bütünlüklü olarak söyleyebilmektir.

Mesele tüm bu yıkımlara son verecek güç olan işçi sınıfını mücadeleye çekmek için her türlü bedeli göze almaktadır. Aksi davranış bir dizi bahane nin arkasına saklanarak gerçeklerden kaçmak, saldırıların parçası olmaktır.

Unutmadan; Ankara yürüyüşçüleri yürüyüşe başladıkları ilk günden itibaren "doğayı talan edenler, kadınları katledenler, yangınlara müdahale etmeyenlerle işçileri açlığa, köleliğe mahkûm edenler aynı sınıfın mensuplarıdır. Bu saldırıların hiçbirini birbirinden bağımsız değildir. Yapmamız gereken topyekûn saldırılara karşı topyekûn mücadele vermektir" diyorlar. Buna uygun bir pratik sergiliyorlar.

**TÜM OTOMOTİV VE METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI**  
**TOMİS**



Emperyalist-kapitalist sistem rant talan ve yağma ile göçleri doğuruyor...

# İrkçı politikalar emekçileri birbirine kırdırıyor!



Son günlerde Ankara Altındağ'da ardı ardına mültecilere yönelik ırkçı-faşist saldırılar gerçekleşti. Göçmen sorununu yaratan emperyalist güçler ve içerdeki iş birlikçisi AKP MHP iktidarı ise aynı sorunu derinleştirmeye devam ediyor. İşsizlik ve hayat pahalılığı gibi yaşamsal problemlerimizin kaynağı kapitalist sistem iken, bizzat AKP-MHP iktidarı tarafından ırkçılık tırmandırılıyor, emekçilerin gözlerine perde indirilerek öfke mültecilere yönlendirilmek isteniyor.

On yıllardır Orta Doğu'da süren, Türk sermaye devletinin de önemli bir piyonu olduğu emperyalist zulüm, milyonlarca insanın evlerinden olmasına, yüz binlerce insanın ölümüne neden oldu. Afganistan, Suriye, Libya vb. ülkelerde devam eden savaş ve işgal emekçilere kan ve göz yaşı getirirken emperyalistler bölgeyi talan etti, Türkiye burjuvazisi de bu talandan pay kapmak için yıllardır emperyalistlere taşeronluk yaptı.

AKP-MHP iktidar bloğunun bizzat sorumluluğu olduğu bu insanlık suçu nedeniyle önü alınmaz göçler yaşanıyor. İşsizlik derinleşiyor, toplumsal çürümeye hızlanıyor. Hali hazırda pandeminin yönetilememesi, ekonomik krizin derinleşmesi, hayat pahalılığı ve birçok alanda uygulanan sosyal yıkım politikaları emekçilerde öfke yaratıyor.

Gerici-faşist iktidar bu öfkenin kendi-

ne yönelmesini engellemek için ırkçılığı tırmandırıyor, emekçileri birbirine kırdırarak istiyor. İşsizlik sorununda, ardı arkası kesilmeyen zam furçasında, göçün arttırmasında, kadın cinayetlerinde ve daha birçok konuda hiçbir suçu yokmuşçasına davranıyor, emekçileri suçluyor ya da mültecileri hedef gösteriyor. Bir hak arama eylemine saniyesinde gelen, eylemcileri işkence ile gözaltına alan polis Altındağ'da yaşanan faşist saldırıları kenardan izlemesi bu türden saldırıların önünün bizzat devlet tarafından açıldığını gösteriyor.

## EMEKÇİNİN ASIL DÜŞMANI EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEMDİR!

Burjuvazi mültecileri ucuz iş gücü olarak kullanıyor, sermaye hükümeti tabandan gelen öfkeyi kırmak adına fırsat olarak görüyor. AB fonlarından faydalanmak için istismar ediyor. Dinsel gericilik ve şovenizmin yükseltmesi ise en çok işçilerin birliğine zarar veriyor...

İşsizlik, hayat pahalılığı, savaşlar... Hiçbiri evlerini terk etmek zorunda bırakılan göçmenlerin suçu değil. Bunların hepsi emperyalist-kapitalist politikaların sonucudur! Bizlerin düşmanı hayatta kalma savaşı veren göçmenler değil, kapitalist sistemdir!

Tüm sorunlarımızı, cehenneme çevrilmiş yaşam ve çalışma koşullarımızı değiştirecek tek şey hangi ulustan olursa olsun işçilerin birliğini, halkların kardeşliğini sağlamaktır. Bizlere cehennem koşullarında bir yaşamı reva görenlerden ancak örgütlenerek ve mücadele ederek hesap sorabiliriz. Gerçek düşmanlar yazlık-kışık saraylarda, Beyaz Saraylarda oturanlardır! Gerçek düşmanlar toplum sağlığını hiçe saydığı için milyonlarca insanı pandemide ölüme terk edenlerdir. Gerçek düşmanlar kadın cinayetlerinde failleri serbest bırakanlardır. Gerçek düşmanlar vergilerimizle özel jet filoları alıp yangın uçağı temin etmediği için günlerce ormanlarımızı yakanlardır. Gerçek düşmanlar maliyetinden kaçtığı için iş güvenliği önlemlerini almayıp her gün onlarca arkadaşımızı iş cinayetlerinde katledenlerdir. Gerçek düşmanlarımız işsizliğe çare bulacağı yerde, işsizliği işçi maliyetini düşürmenin fırsatı olarak değerlendirenlerdir. Gerçek düşmanımız grevlerimizi yasaklayanlar, sözleşmelerde satanlardır, hak aradığımız eylemlere saldıranlardır.

Gerçek düşman göçmenler değil, kapitalistler ve onların devletidir! Bu barbarca, bu çürümüş düzene karşı işçi ve emekçiler olarak birleşelim, örgütlenelim ve mücadele edelim!

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

## Dynamo Denim'de direniş

Tekirdağ Muratlı yolu üzerinde bulunan Dynamo Denim Kumaşçılık işçileri DİSK Tekstil Sendikası'na üye oldukları için 12 Temmuz'da işten çıkarma saldırısına uğramıştı.

İşten atmaların sonrasında kapı önünde direnişe geçen 10 işçi mücadelelerini sürdürüyor.

31 günü geride bırakan direnişte, sendikaya ve direnişe karşı saldırgan davranan Dynamo Denim kapitalisti, geçtiğimiz günlerde fabrika önündeki direnişçi işçilere sözlü ve fiili saldırılarda bulunmuştu. İşçilerin kararlı duruşu sonrası, saldırı püskürtülerek engellendi.

Ağır çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı sendikaya üye olan Dynamo Denim işçilerinin direnişini 31. gününde Tekstil İşçileri Birliği (TİB) ziyaret etti.

Ziyarete direnişçi işçilerle sohbet gerçekleştiren TİB çalışanları, kölece çalışma koşullarına karşı başlattıkları direnişin önemine vurgu yaptıktan sonra, buldukları her alanda direnişin sesini yükselteceklerini söylediler.

KIZIL BAYRAK / TRAKYA

## Gebze'de "Emeğin Kürsüsü"

Eğitim Sen, Emekli Sen ve EYT'li-lerin girişimi ile yürütülen çalışma kapsamında 12 Ağustos akşamı Gebze Kent Meydanı'na Emeğin Kürsüsü kuruldu.

Açılış konuşmasında, emekçilerin kamu kaynaklarından mahrum bırakıldığı, açlık sınırında yaşama mahkum edildiği ve bir avuç azınlığın tüm devlet kaynaklarını tarumar ettiği ifade edildi.

Ormanların, denizlerin, derele-riin talanı, kadın katliamları, işçi ve emekçilerin yaşadıkları hak gaspları, direnişte olan işçilerin ortaya koyduğu mücadelelere değinildi.

Açılış konuşmasının ardından katılımcılar konuşmalar gerçekleştirdi.

Baldur grevcileri ile HSK Systemair, Pegasus, Cargill direnişçilerinin yer aldığı etkinliğe birçok kurum katıldı.

KIZIL BAYRAK / GEBZE

# MİB Gebze'de MESS anketleri ile fabrikalarda



Metal İşçileri Birliği, MESS kapsamındaki Sarkuysan ve Kroman fabrikalarında çalışan işçilerle TİS'in ön hazırlıkları, TİS talepleri ve sürecin örgütlenmesine dair görüştü. TİS'e dair hazırlanan anketler işçilere ulaştırıldı.

Anketlerden ve yapılan sohbetlerden yansıyanlara göre Sarkuysan ve Kroman işçileri TİS'te temel taleplerinin ücret ve sosyal haklarda iyileştirmeler olduğunu belirttiler.

Her iki fabrikadan işçiler, patronların TİS sürecinde pandemi-kriz bahanelerini kullanmalarına izin vermeyeceklerini söylediler. Salgın sürecinde üretimin devam ettiğini, Türkiye'nin kâr yapan sermayedarlar listelerinde bu fabrikaların sahiplerinin de yer aldığını bildiklerini sözlerine eklediler.

İşçiler TİS'e dair bugünden seyyanen zam uygulamasının temel talepleri olduğunu vurguladılar. Bununla birlikte Sarkuysan ve Kroman işçilerinin TİS'in kesinlikle 3 yıl olmaması, TİS sürecinin her aşamasında işçinin onayına başvurulması, son dakika Türk Metal uzlaşmasına imza atılmaması konularında birleştikleri görüldü. Yapılan sohbetler ve anketlerden işçilerin eğitim gündemine ayrıca önem atfettiği yansıdı. İşçiler tarafından sendikal eğitimlerin yetersiz olduğu, bu konuda daha özenli, kapsayıcı ve ısrarlı davranılması gerektiği dillendirildi. Bu gündeme, "İşçiler gelmiyor, yanıt vermi-

yor." darlığından bakılmaması gerektiği yer yer vurgulandı.

MİB'in anket yaptığı işçilerden aldığı görüşler şu şekilde:

## SARKUYSAN İŞÇİSİ: GEÇMİŞTEN DERS ÇIKARMALIYIZ

"Önümüzde bir TİS var. Henüz hazırlıklar tam başlamadı. Geçtiğimiz senelerden dersler çıkararak bu senenin hazırlıkları, talepleri ve mücadele yol-yöntemleri belirlenmelidir. İşçilerin her süreçten haberdar edilmesi, görüşmelerin canlı yapılması şart. Metal işçileri olarak 'Yapacak bir şeyimiz yok!' deyip Türk Metal sözleşmesine imza atılması deneyimlerini yaşadık. Bu örnekler kesinlikle kabul edilemez. Taleplerimiz belirlendikten sonra asla vazgeçmemeliyiz. Hazırlığımız bu yönde olmalı."

## KROMAN İŞÇİSİ: PATRONLARIN KÂRLARINI NASIL ARTTIRDIĞI ORTADA

"Bir yandan kriz, bir yandan pandemi, artan enflasyon yaşam standartlarımızı düşürdü. Bu açıdan TİS'te kesinlikle ücret ve sosyal haklarda önemli iyileştirmelerin yapılması gerekiyor. Patronların üretimi nasıl devam ettirdikleri, kârlarını nasıl da arttırdıkları ortada. Mesailerle ancak toparlanabildiğimiz değil, çıplak ücretimizin ihtiyaçlarımıza yetmesini istiyoruz."

## KROMAN İŞÇİSİ: GEREKENİ YAPMAKTA ZORLANIYORUZ...

"TİS ya da başka bir gündem olsun, işçiler olarak doğru olan neyse, yapılması gereken neyse bunu yapmakta zorlanıyoruz. Çeşitli nedenleri var; mesela artan işsizlik, Türkiye ortalaması... Asgari ücretin temel alındığı diğer fabrikalardan bir nebze yüksek ücret alıyoruz. Sınırlı da olsa sosyal haklar var. Hep daha kötüsünü gördüğümüz için bunlarla yetinebiliyoruz. Türkiye'nin işçiler açısından bu işler acısı koşulları bizim de harekete geçmemizi engelliyor. Açıkçası, bu koşullar haklı, doğru bildiklerimiz için işten atılmayı göze almayı zorlaştırdı. İşçi diyor ki işten atılırsam aileme kim bakacak, işten atılırsam açım! Bu düşünce yaygın, bir yanılla da gerçek. Bu durum içimizi de kemiriyor.

İkinci konu ise şu. İşçiler olarak almamız gereken herhangi bir konuda tutum almamız, gerici bir konuma düşmemiz; bizi eğitmesi, bize bilinç açılması gereken aydın, ilerici, solcu vb. yaptıkları yanlışlar, almadığı sorumluluklarla da ilgilidir. Mesela fabrikamızda temsilcisi, yöneticisi vb. işçiye ne kadar örnek oluyor? Bizler temsilcilerimizden, yöneticilerimizden her durumda, her koşulda işçiyi satmayacak, işçiyi savunacak, işçiye küsmeyecek, işçiyi her daim ileri taşıyacak bir anlayış, tutum ve sorumlu-

luk bekliyoruz. Bu olmadığı için bizler de daha küskün ve inançsız oluyoruz, daha geri bir konuma düşüyoruz. Eksikliklerimiz çok, işçiler olarak sorumluluklarımız da çok, bunu biliyorum. Ama önümüzde yürüyenlerin bize her anlamda örnek olmasını bekliyorum. Bu olduğunda emin olun ki biz tek tek işçiler değil, işçi sınıfı oluruz."

## KROMAN İŞÇİSİ: İŞÇİ SINIFININ SİYASALLAŞMASI İÇİN EĞİTİM ŞART!

"TİS'e dair ikramiyelerin maaşlardan ayrı tutulmasını istiyoruz. Yasalaşan hak kayıplarına karşı TİS'in önleyici, işçi haklarını koruyucu bir işlev görmesi gerek. Bunun için sözleşmede 'Yasada olduğu gibi uygulanır' maddesi kaldırılmalıdır. Tamamlayıcı Sağlık Sigortası'nın tüm aile üyelerini kapsamamasının da önemli olduğunu düşünüyorum. Bayram paralarının ve hafta içi mesai ücretlerinin de yükseltilmesi TİS'e eklenmelidir.

Bu taleplerin yanında daha da önemli gördüğüm bir konu var, eğitim meselesi. İşçinin bilinçlenmesine gereken önemin verildiğini ben düşünmüyorum. Kroman'da 10 yılın altında çalışan genç işçiler çok. Özellikle bu işçilerin Türkiye işçi tarihine, kendinden önceki kuşakların nasıl haklar kazandığına, nasıl mücadele ettiğine dair bilgilendirilmesi gerekir. Bu deneyimleri görmesi kendisini de geliştirir, taleplerini de şekillendirir. Sendikal eğitimler bitmiş bir durumda. Eğitimin hakıyla yapılması gerekiyor."

## KROMAN İŞÇİSİ: KAZANMAK İÇİN BİRLİKTE HAREKET ETMEK ŞART!

"TİS yaklaşıyor, talepler belirlenecek, kazanmak için birlikte hareket etmek şart! Bizim elimizi kolumuzu bağlayansa birlik olmamak! Kendi fabrikamızda bile birbirimizden bihaber olabiliyoruz. Halbuki, diğer fabrikalardan Sarkuysan'dan, ZF SACH'dan vb. işçilerle diyalog halinde olmalıyız. Bu tek başına belli yöneticilerin, temsilcilerin işi olmamalı. Hatta Türk Metal fabrikalarından işçilerle ilişki kurmalı, iletişim içinde olmalıyız. Bence taleplerimiz noktasında kazanıcı olan şey başta fabrikamız olmak üzere, MESS kapsamındaki diğer fabrikalarla birlik olmak, ortak hareket etmektir.

Karl Liebknecht 150 yaşında...

# Yeni yöntem (demokrasi)

(Başlığa parantez içindeki ek ifadeyi buradaki yayında koyduk -KB)

“Marksizm!” İnsanlığın öncüleri arasında, kendisine Marx kadar kötü davranılan kişi azdır. Kuşkusuz, kimi zaman salt bilimsel kimi zaman da propaganda ve kavga kimliğine sahip olmaları nedeniyle ama aynı zamanda da bu felsefî dâhinin düşünsel evrimi nedeniyle çok sayıdaki eserinde kaçınılmazcasına varolan çelişkileri kim reddedebilir? Evrensel olduğu kadar ateşli de olan bu düşünürün öğretisindeki yanlışları ve kusurları peşinen tümüyle normal olarak kim kabul etmez? Ama “revizyonistler”in hâlâ moda olan, içindeki ana malzeme Marksist teorisinin hiçbir şekilde anlaşılmasını engelleyen, aydınlatıcı çorbasından tatmak isteğini uzun zamandan beri kim kaybetmedi ki? Jaures de, yakınlarda çıkan “*Teori ve Pratik Üzerine*” adlı eserinde, partimizin en önemli sorunlarının incelenmesinde “keskinlik” ve “geniş kapsamlılık” niteliklerini kendine mal ettiği yazılar derlemesinde “Marksizm” konusunda öyle yanlışlar yapıyor ki, bunlar kelimenin gerçek anlamında çelişki anlamına gelirler.

Tuhaf bir şey, Jaures burada Marksist teoriyi neredeyse yalnızca *Komünist Manifesto*’dan, Marx’ın ölümünden otuz altı yıl önce yazılmış olan, hiçbir şekilde tek bir kişinin eseri olmayan, tersine, her iki yazarın birbirinden çok farklı düşünce tarzlarını ve üsluplarını çok iyi biçimde gösteren bu eserden çıkarır. Kimi pasajları mutlak yoksullaşma teorisinden başka bir yönde yorumlamak imkânsız gibi görünse de, başka pasajlarsa tersine açıkça çok daha iyimser bir anlayışı ortaya koyarlar. Özellikle “burjuvaziye karşı mücadele”nin anlatımını düşünüyorum, bu pasaja göre söz konusu mücadele proletaryanın gücünün sürekli ve gittikçe artmasına ve sonunda da kimi reformların elde edilmesine yol açar. Marx’ın daha sonraki eserleri, günümüzde sosyalizmin tümüyle reddettiği, mutlak yoksullaşma teorisini savunmadıkları göz önüne alındığında, Jaures’in yaptığı gibi bu hayalî sorun üzerine tartışmalara son vermeyi istemek kendini beğenmişlik gibi gelir. Ne olursa olsun, Marx’ın kurduğu kendi tarihsel diyalektik yapısında tümüyle yoksullaşmış ve sefil bir proletarya kullanmış olduğunu ileri süren Jaures’in düşüncesini reddetmek gereksizdir.



Marx’ın “devrim teorisi” konusunda, Jaures ağır bir yanılığın kurbanıdır. *Komünist Manifesto*’ya “asalak bir devrim” düşüncesini, yani bir burjuva devrim fırsatıyla, başta, proletaryaya dayanan burjuvaziye beklenmedik anda yakalayarak, burjuva devrime eklenen bir toplumsal devrim düşüncesini atfeder. Kendisine özgü olan ve açıklamakta güçlük çekilen bu yanlışın çürütülmesine on beş sayfadan çok yer ayırır: *Manifesto*’nun dördüncü paragrafında, hiç olmazsa, proletarya devrimi, gene de kendisinden önce gelmesi gereken, burjuva devrimi karşısında tümüyle bağımsız olarak kendini ortaya koymaktadır. Ve eğer Jaures, *Manifesto*’ya atfettiği komünizmin bir azınlık sayesinde gerçekleşmesi düşüncesine karşı gösterişli biçimde birçok kez dikiliyorsa, Marx’ın daha sonra hiçbir zaman yalanlamadığı şu sözünü hatırlatmak yetecektir: “*Proleter hareket, dev çoğunluğun yararına olarak, dev çoğunluğun bağımsız hareketidir.*”

Aynı şekilde, proletarya diktatörlüğü ve devrimci program konularında da Jaures temel bir yanılığa düşüyor. Söylediğimiz gibi, *Manifesto*, egemenliği demokrasiyle bağdaşabilir olan halkın çoğunluğunun zaferini varsayar. Demokratik bile, bir sınıf egemenliğinin sabitleştirilmesi ve devlet makinesinin proleter bir anlamda ateşli biçimde kullanılmasında yararlı kılınması gerektiği için, *Manifesto* “proletarya diktatörlüğü”nden söz eder. Engels’in -program- mektubu-

nun da gösterdiği gibi, “demokrasi” kelimesinin hiç kuşkusuz revizyonist dilinden biraz daha az belirsiz bir anlama sahip olduğu, *Manifesto*’nun yirmi dördüncü sayfasındaki pasajın anlamı budur işte. Bir “yöntem karışıklığı”ndan hiçbir iz yoktur bu pasajda, ne de “program talepleri konusundaki karışıklık”tan bir iz vardır. *Manifesto*’nun “programı”na Jaures’in yeterince suçlamada bulunmamasının nedeni, ilk başta yalnızca toprak rantının kaldırılmasını öne sürerek Babeuf’tan bile geri kalmasıdır. Ama bu, bütün üretim araçlarının, egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın ellerinde, vakit geçirmeksizin başlatılması gereken, aşamalı bir merkezleşmesini açıkça öngören “program” metniyle bile çelişkilidir.

Ama bütün bunların tarihsel bir yararı vardır ancak. Jaures’in kitabının başlıca içeriği, sözde “eskimiş” bir yönetime karşı çıkardığı “yeni yöntem”e ilişkindir.

Alman “revizyonistlerimiz”in çoğu gibi, Jaures de, kötümserlik ve biçimcilik değil de, ama kökleşmiş bir iyimserlik, hatta hayaller yetiştirir. Daha şimdiden kendini toplumsallaşma sürecinin ortasında sanıyor, kollektivizmin yeşerdiğini görüyor. Hangi hayaller içine düştüğünü, son paragraflar gösterir; kimi yanlışlar da kapsayan bu paragraflarda bugün yürürlükte olan hukukun ve hatta ultra-bireyci Roma hukukunun pek çok hükmünü sosyalizmin tohumları olarak tanıtmaktadır, oysa bu hükümler gerçekte mülki-

yetin kapitalist sömürüsü güçlendirmeye yararlar ya da kapitalist kredi sisteminin kaynaklanırlar ya da yalnızca aile servetinin sürdürülmesini amaçlarlar. Nihai amaç her zaman ve her yerde canlı bir biçimde ileri sürülmelidir: Ne kadar küçük olursa olsun, her adımda dikkati nihaî amaca doğru çevirmek, bugünkü topluma sosyalizmin kurumlarını, kanını, ruhunu yedirmek, emdirmek, Jaures’in yorulmaksızın, altını çizdiği temel, ateşli, coşkun eğilim budur işte.

“Yeni yöntem” nedir ama? Bunu birlikte aramamız gerek, çünkü sistemli bir biçimde bunu Jaures’in kendisi de hiçbir yerde açıklamamıştır.

Geriye kalan bütün çalışma, özellikle “pratik” adı verilen çalışma, eski taktiksel yönetime ters olarak, “yeni zamanların gerekleri”ne verilen bir taviz gibi kabul edilirken, pek çok yerde Jaures, “asalak bir devrim” için tetikte beklemekten ibaret olan taktiği “eski yöntem” olarak kabul eder gibidir. Ne var ki, daha önce de söylediğimiz gibi, bu eski yöntem tümüyle hayalî olduğu için, bunun tersi tanımlanamaz.

Proletaryanın iktisadî, toplumsal ve siyasal bakımdan güçlenmesi için yeni araçlar; proleter olmayan tabakaları zayıflatmak ve muhtemel olarak da döndürmek için yeni araçlar; üretim ilişkilerini, toplumsal koşulları, devlet biçimini dönüştürmek için yeni araçlar; ya da eski araçların kullanımında yeni bir teknik, yeni bir yöntemden beklediklerimiz

# i sorunu ve revizyonizm)

Karl Liebknecht

bunlardır işte. Peki ya Jaures'in bizlere sunduğu araçlar nelerdir? Siyasal ve sendikal örgütler ve eylemler, kooperatifler, toplumsal yasaların genişletilmesi, toplumsal hayatımızda daha şimdiden varolan eğilimlerin demokratikleşme ve toplumsallaşma için kullanılması, geliştirilmesi, bunun yanında yasalara zaten alınmış olan, kamu yararı nedeniyle mülksüzleştirme gibi örneğin, çok sayıda yöntem. Bu eylem programını kim onaylamayacak ki? Onlarca yıldan beri işçi sınıfının öngördüğü program değil mi bu?

Gerçekten de, yeni yöntemin ayırıcı ögesi, bir yandan kimi eylem biçimlerinin, örneğin kooperatiflerin temelde değerlendirilmesinde ve uygulamaya konmasında, bir yandan da -işin özü de budur- şu üç noktada yatar: 1) Adına "demokrasi" denilen, mistik (gizemli) bir özellik taşıyan mucizevî bir güce olan inanç; 2) Proletaryaya burjuvazi, kapitalizmle sosyalizm arasında varolan antagonizmanın ve bu antagonizmadan kaynaklanan, burjuvazinin ya da kimi öğelerinin, her şeyden önce ikna yoluyla, döndürülmesi ve barışçıl biçimde silâhsızlandırılması umudunun küçümsenmesi; 3) Kimi ihtiyat payına rağmen, "şiddete dayalı eylem" in, "devrim" in reddedilmesi.

Yeni yöntemin yandaşları, kendilerinin şiddete dayalı ve sıçramalı bir gelişme karşısındaki "organik" ve barışçıl bir gelişmenin temsilcileri olarak içtenlikle kabul ederler. Ne var ki, her şeyden önce, sıçramalı gelişme, hiçbir şekilde "organik" gelişmeye karşı değildir, "aşamalı olma" onun özü değildir. Ve "organik" -kaldı ki güç bir kavramdır bu- ile "barışçıl" iki ayrı şeydir. Marksizmden esinlenen, sosyalist pratikte ve teori-de organik gelişmeden başka bir öğreti aramak, kısacası toplumsal-organik bir gelişme öğretisinden başka bir öğreti aramak kendi başına bir çelişkidir. Bunun için, revizyonist bağnazlığın bulandırdığı bir dikkatle, *Komünist Manifesto*'yu ve kuşkusuz kimi zaman propaganda ve ajitasyona hizmet etmek için incelenen formülleri okumak yeterlidir. Ne var ki, "barışçıl" kavramının kendisi de açık değildir, bu kavramın tanımı barışçıl olmayarak kabul edilen propaganda ve mücadele araçlarına bağlıdır. Burada belirli bir anlaşılabilirlik elde etmek için, iktisadî,

toplumsal ve siyasal hayat alanlarını birbirlerinden ayırdetmek, bunların her biri için, bir yandan "organik" biçimin, bir yandan da gelişmenin barışçıl biçiminin imkânını ve türünü incelemek gerekir.

Bağımsız organik bir gelişmenin bu üç alandan hiçbirinde bulunmadığı görülüyor; iktisadî alan, bunlar toplumsal bir bütünün parçaları oldukları için, bu üç alanın temelidir. Dolayısıyla, toplumsal bütünün organik sağlık durumuna sıkı sıkıya bağlı olan bu alanların hiçbirinde -özellikle de temel alanda, iktisadî hayatın alanında- sıçramalar ve şiddete dayalı eylemler imkânsızdır.

O halde toplumsal istatistiği incelemek, toplumsal, siyasal hayatta etkilerini ve ağırlıklarını duyuran etkenleri incelemek, bu üç alandan her birinde bu etkenlerin etkili olup olmadıklarını araştırmak ve eğer böyle bir etki varsa bu alanlardan her birinin ağırlığının ne olduğunu, hepsinin aynı ağırlığa sahip olup olmadıklarını, kısacası bunların her birinin arasında denge değişikliklerinin hangi hızla gerçekleştiğini araştırmak söz konusudur.

Bu noktada öğretide içinde tam bir karışıklık hüküm sürmektedir: Sorun bile doğru terimlerle konulmamıştır, özellikle revizyonistlerde, "yeni yöntem" in yandaşlarında, ama Jaures'de de sorun kesin biçimde formüle edilememiştir.

Sınıf mücadelesinde ortaya çıkan güçler çeşitlidir, bireysel evrim yolları kadar çeşitlidir. Ve burada önemli olan, bunları saymak değil de kesin biçimde sınıflandırmaktır.

İktisadî denge nasıl gerçekleşir? Şöyle denilemez: Egemen olan sınıf, iktisadî hayatın vazgeçilmez bir etkenini temsil eden sınıftır, çünkü her sınıf tam da böyle vazgeçilmez bir etkidir. Hiçbir şey yapmayan, saf kapitalizm bile, eğer varolmasaydı, kapitalist sistemi mümkün kılmak için icad edilmek zorunda olacaktı. Hiçbir sınıf, örneğin genel bir grev biçimiyle, kendisinin vazgeçilmez olduğunu göstermiş ve öteki sınıfları dize getirmiş olması üstüne dayandıramaz kendi iktisadî egemenliğini. Organizma içindeki belirli yeri, öteki sınıflarından olduğu gibi, kendi iradesinden de bağımsız olarak ona zorla kabul ettirilmiştir. Eğer Marx'ın sözüne göre, proletarya, ücretli köleliğe Promete'nin kayaya olduğundan

daha güçlü biçimde bağlanmışsa, burjuvaziyi kendisinin sömürü düzenine bağlayan zincir de bunun kadar sağlamdır.

İktisadî örgütlenme ölçeğinde sınıfların konumlarının, sınıf olarak karşılıklı ilişkilerindeki "zenginlik" e bağlı olduğu ileri sürmek tümüyle yanlıştır.

Eğer proletaryanın iktisadî köleliğini özünde tanımlayan şeyin kapitalist sömürü olduğunu kabul edersek, kapitalist ekonomide statik ilişkilerdeki bir değişiklik, ancak sömürü derecesindeki bir değişiklik ya da sömürünün kendisinin kaldırılmasıyla elde edilebilir. İktisadî hayat aracılığıyla sosyalizme doğru barışçıl ve aşamalı bir evrim sorunu, sömürünün aşamalı ve barışçıl olarak azaltılması ve sonra da, daha henüz sözü edilemeyecek olan sömürünün kaldırılması sorusunda bir cevap bulur. Sömürünün azaltılması ve kaldırılmasının üretici güçler geliştikçe gittikçe daha mümkün olması ve hatta tarihsel bir gereklilik olması, işte bu olgu sosyalizmin haklılığını oluşturur ve dolayısıyla da bütün sosyalist öğretilerin ortak malını oluşturur. Sorun, işçi sınıfının az ya da çok güçlü baskısı altında, sömürücü sınıfın kendi sömürü imtiyazını "gönüllü" ve aşamalı biçimde, bu azaltmanın iktisadî düzlemdeki imkânlarına uygun düşen bir ölçüde, indirgemeye (azaltmaya) hazır olup olmayacağına bilinmesidir yalnızca. Söz konusu olan bu baskı, son tahlilde, sınıfsal baskının başlangıcından bütün toplumsal düşüş çağlarına kadar "genel olarak insanî" olan "insan hakları" gibi, iktisadî, toplumsal ve siyasal özgürlüğe yönelen etkin eğilimlerden kaynaklanan bir hareketin sonucudur: *Kapital*'in birinci cildinin ünlü yirmi dördüncü bölümündeki artan "öfke" nin bundan başka kaynağı yoktur. Bu eğilim, gücünü her şeyden önce, iktisadî bakımdan proletaryanın sahip olduğu mutlak zorunluluk özelliğinden alır ve sömürü derecesinin nesnel değişme imkânına denk düşen bir biçimde başarıya götürür.

Kimi insanlı düşüncelerin etkisine ve belirli bir "kamuoyu" nun baskısına karşı duyarlı olan, birden çok proleter olmayan, hattâ birden çok kapitalistin, belki de, daha iyi biçimde anladığı kendi çıkarına uygun olarak evrimin anlamını kavrayacağı yadsınamaz. Revizyonistlerimiz pek çoğu gibi, Jaures de oldukça bel bağlar bu etkiye, ve baskıya. Ünlü bir ör-

neğe bakılırsa, bu mert burjuvaların nazik burun deliklerini devrimci *sans-cullottisme*'in pis kokusundan mümkün olduğunca korumak bile istemektedir: Aman sarımayalım, her şeyi sakinlik içinde yapalım! "Yeni yöntem" in kapsadığı en büyük hayalci (ütopist) yanlılık buradadır belki de. Yeni yöntemin bu bölümünün uygulanmaya konması mücadele içindeki proletaryanın kullandığı eğitim nedeniyle dışlanmadıysa, bunun son derece tehlikeli olduğu söylenebilir. İşçi hareketinin tümüyle bozulmasına neden olacak, birincil nedenlerle ikincil nedenlerin birbirine karıştırılması ile açıklanır. Orta burjuvanın beyni ve yüreği sosyal demokrasinin güzel gözlerine ilgi duymaz. Hayır! Amacın güvenilirliği, görülmedik atılım, zafere olan güven, canlılık, artan kararlılık, rakibin bütün yanlışlarından yararlanılması, kapitalist sistemin bütün kötülüklerinden yararlanması kimilerini saygı duymak zorunda bırakır, kimilerineyse ölümçül bir korku verir. Kendilerini ve pek değerli kârlarını kurtarmak için, kendilerine baskı yapan "kana susamış çete" ye -proletaryaya-kendiliğinden bir lokma ekmek atarlar zaman zaman! Korku, kendi varlığını sürdürme içgüdüğü zekâyı keskinleştirir ve en sertleşmiş yüreği bile yumuşatır. Çok sayıdaki başarımızın bu ikincil nedenlerini doğrudan doğruya yaratmak istemek, ikna ve iyi niyet yoluyla, bunları birincil nedenler haline getirmeyi ve nedenlerin nedenini, yani mücadelelerimizin devrimci enerjisini ihmal etmeyi istemek katıksız bir intihar olmayacak mı?

Bununla birlikte, iktisadî düzlemde proletarya, ne denli sert biçimde örgütlenmişse, siyasal ve sendikal mücadelelerini ne denli acımasız biçimde ve düşünüp taşınarak sürdürürse, burjuvaziden, "üretim ilişkileri" ni iktisadî hayatın imkânlarına uygun düşen bir biçimde geliştirmesi ve iktisadî felâketler tehlikesinden kaçınması için, o anki durumun mümkün kıldığı en elverişli koşulları da -yedek orduya ve patronların örgütlenmesine rağmen- o denli hızlı biçimde koparmayı başaracaktır. Bunu başaracak mı? Geçmişin deneyi o yolda hiçbir güvence vermiyor. İki ihtimale karşı hazır bulunmalıyız!

Toplumun iktisadî yapısı için, üretim araçları, mülkiyetinin bölüşümü ve üre-

timin yönlendirilmesi için içine karıştığı ölçüde millileştirilmiş fabrika giderek gerçekleşen bir dönüşümün utangaç başlangıcı gibi görülebilir ancak.

*Danton'un Ölümü'nde* (1) Camille, "Devletin biçimi, halkın bedenini sıkıca saran şeffaf bir giysi olmalıdır" dediğinde, bu ne yazık ki dindarca bir istekten başka bir şey değildir. Devlet biçimlerimizin en esneği bile, demokratik cumhuriyet bile, bu idealin çok uzağındadır. Açıkçası, devletimiz halkın basit bir giysisi değildir; çok sayıda ve önemli işlevlerle donanmış, olağanüstü ölçüde karmaşık, dev bir makinedir. Bir noktaya kadar bağımsızlaşmıştır ve tarihin gösterdiği gibi, halkın çoğunluğunu ezme amacıyla araçlardan yararlanmaya pek kolay biçimde alıştı. Teorik olarak, bir devlet yapısı iktisadî örgütlenmenin bir sonucu, özel bir anlatımından başka bir şey değilse bile, Kampfmeier'in yaptığı gibi, bu yapının iktisadî ve toplumsal güç ilişkilerindeki değişime bağlı olarak gerçekte "son derece dönüştürülebilir" olduğunu ileri sürmek her günkü deneye ve tarihe ters düşmektir. Bu revizyonistlerimizin tarzında hayalci bir yanlışlık olacaktır gene. Jaures'in "barışçıl" ve "aşamalı" yöntem, bunun dışında hiçbir kurtuluş olamayacakmış gibi gelecek ölçüde nasıl bu denli körü körüne inandığını görmek gerçekten anlaşılmalıdır.

Ne söyleyeceğimizi bilmediğimizde, tam zamanında bir kelime işe karışır; Demokrasi! Bu basit kelimeyle, her revizyonist, yeni yöntemin her yandaşı bütün sorunları oyun oynarmışçasına kolaylıkla çözümler. Şunu söylüyorum yalnızca: Küçük "demokrasi" kelimesiyle, çünkü revizyonistlerin dilinde bu kelimenin sahip olduğu anlam son derece belirsizdir. Görünüşte, iktisadî ya da siyasal bir örgütte bulunan tüm bireylerin, elbette ki bu örgütün yararına, yönetime katılmaları anlamına gelmektedir. Bu tanım içinde, demokrasi eşittir sosyal demokrasi ve sosyalizm anlamına gelir tanımında, demokrasinin sosyalizmin özsel bir koşulu, gerçekleşme biçimi ya da hatta bir parçası olduğunu ileri süren Jaures'in (ve "yeni yöntem"ın başka yandaşlarının) çok sayıda sözleri, ki bu sözler temelde proletarya diktatörlüğü öğretisinin "rötuşlu" solgun bir kopyasından başka bir şey sağlamazlar, karışıklık yaratırlar yalnızca.

Sosyalizm için olduğu gibi, böylesi bir demokrasi için de öncüller olabilir; bu öncüllerin önemli bir dereceye ulaştıklarını ileri sürmek güçtür, ama ne olursa olsun vardır.

Siyasal alanda, demokrasi daha da büyük bir gelişme gösterdi, ama bu hiçbir şekilde revizyonistlerin inandırmak istedikleri kadar önemli bir geliş-



me değildir: Demokrasi ile cumhuriyet kavramlarının, örneğin Fransa'da, aynı anlama gelmekten ne kadar uzak olduğunu Bernstein'in kendisi gösterdi. Jaures'e, revizyonizmin ve *Millerandizmin* (2) formülünü zaten içinde bulunduğu Liebknecht'in (Karl'ın babası Wilhelm'in, ç.n.) ölümünden sonra yayımlanan gene aynı eserinden alınan uzun bir açıklama verebilirdim. Çok az rastlanan istisnalar dışında, demokratik oy verme hakkı bile her yerde kusursuz değildir. O halde demokrasi kapitalizmi havaya atmak için mükemmel bir barut olabilir, ama ne var ki, barut daha icad edilmedi. Şu an için, devletlerde olduğu gibi bucaklarda da, her yerde en eksiksiz demokrasizlik içindeyiz hâlâ. Eksikimiz olan şey bize nereden, nasıl gelecek? Demokrasinin meyvelerini, burjuvazinin iktisadî, siyasal ve toplumsal anlayış ağacının meyvelerini barışçıl, aşamalı bir biçimde toplayabilecek miyiz?

Toplumsal örgütlenmemizin başka her yanından (tezahüründen) çok devlet mekanik bir kimliğe sahiptir. Kuşkusuz, "yönetici" sınıfların yönetim komitelerinin hükümetleri ancak *cum grano salis* olarak nitelenebilirler; ama gene aynı derecede kuşku yok ki, yararı iyice anlaşıldığında, yalnızca egemenliklerini sağlamak amacıyla, ezilen sınıflara kimi tavizlerde bulunan yönetici sınıfların (bununla birlikte bu tavizler söz konusu sınıfların siyasal güçlerinin, iktisadî etkilerinin çok gerisinde kalmaktadır) en yüksek derecedeki bir aracıdır devlet. Tümüyle gerçek siyasal egemenlik ilişkileri vardır; demokrasi bile rastlantısal olarak çok güçlü bir azınlığın baskısını içerir. İktisadî bakımdan olan etki değişikliklerinin devlet biçiminde dile gelmeleri pek enderdir. Ve bu gene de en çok demokraside muhtemeldir.

Ama demokrasiyi nasıl zorla kabul ettirmeli? Almanya bizim siyasal çıplaklığımızı örten tek demokratik paçavrayı, genel oy hakkını nasıl "elde etti"? Genel

oy hakkının getirilmesi bir gerici demagoji hilesi değil miydi? Kökeni gerici böyle bir demokrasinin başka durumlarında, sözü edilen demokrasiyi, hiç değilse öncel olarak, sağlanmış gibi kabul etmeli mi? Çağımızda siyasal demokratikleşmeye doğru çok belirgin bir eğilimin varlığına karşı çıkılmaz, tek sorun bu eğilimin kendini nasıl kabul ettirdiğidir. Bununla birlikte, yönetici sınıflarda iyilik-severliğin arttığı gözlemlenmiyor. Hesse, Bavyera, Belçika, İsveç'i (3) karşılaştıralım. Prusya ne durumda? Siyasal mantığın top ateşi altında, birçok revizyonist, genel grev gibi "utanç" verici bir biçimde bile olsa, devrime yeniden bağlılık yemini etmek zorunda kalmadı mı? Belçikalı kardeşlerimiz umutsuzluk nedeniyle, güzel Cleo'nun kral dostunun kişiliğinde (4) bir *deus ex machina*'yı yardıma çağırma-ya başlamadılar mı? Birçok devlette sosyalizmi demokrasi kadar kolaylıkla kabul etmeyecek miyiz? Belçikalı kardeşlerimiz tam da bu sorunla karşı karşıya kalmadılar mı?

Ve sahip olduğumuz şeye gerçekten sahip miyiz? Eğer Engels program mektubunda, "halkın temsil edilmesinin bütün iktidarları elinde bulunduğu ülkelerde, anayasaya uygun olarak, halkın çoğunluğuna sahip olduğunda istenilen şeyin yapılabildiği ülkelerde -kaldı ki Fransa'nın ve İngiltere'nin durumu değildir bu- yeni topluma barışçıl geçiş düşünülebilirdi belki" diye yazarsa, ortadaki sorun bu çoğunluğun "felâket" olmaksızın elde edilip edilemeyeceğidir. Şu an için, demokrasi burjuvaziyi ciddi olarak rahatsız etmiyor; ama sorun olmak ya da olmamak sorunu olduğundan -ve bu sorun, mümkün olan bütün barışçıl ve organik evrime rağmen belirli bir anda her yerde ortaya çıkar- bunun sert ve ciddi bir sürtüşme olmaksızın gerçekleşebilmesi için insanlığın birkaç yüzyıldan beri yeterince derinden değişip değişmemiş olduğunu göreceğiz. Bundan şu çıkar: 1) Aşamalı barışçıl evrimin ne olursa olsun

pürüzleri vardır; ve 2) Şu an için hâlâ yönetici sınıfların iyi niyetine bağlı olduğu için demokrasinin her derde deva getireceği kabul edilemez. Yeryüzündeki bütün ülkelerde, burjuvazi eğer birliğini korursa, bütün demokratik kurumların yasal biçimde ortadan kaldırılmasının mümkün olduğuna kim karşı çıkabilir? Burjuvaziyle proletarya arasındaki mücadelenin ciddileştiği dönemlerde, ki bunun en yüksek derecesine daha henüz erişilmiştir, burjuvazinin bu birliğinin, hiç olmazsa geçici olarak, kurulabileceğine kim karşı çıkabilir? Saksonya'ya bakın hele! Bütün Alman ülkeleri içindeki en sanayileşmiş olan bu ülke, ki işte tam da bu nedenle, şimdiye kadar İngiltere'nin yaptığı gibi, bize sınıf mücadelesinin geleceğini gösteren bu ülke bütün öteki Alman ülkeleri karşısında elverişli bir duruma sahiptir: Her şeye kadir bir Junkerciliğin neredeyse bütün feodal kalıntılarından ve dolayısıyla da yönetici sınıflar arasındaki bir anlaşmazlık nedeninden kendini kurtarmış olduğundan, olağanüstü ölçüde dayanışık bir burjuvaziye sahiptir ve dolayısıyla da küçümser bir tavırla, bir yana itilemeyen olağandışı bir durumu dile getirmektedir. Bundan yaklaşık dört yıl önceki düşüncesine göre, halkın tutkularının fırtınası içinde, güzel demokrasisini yitirmek üzere bulunan Fransa'da olanlara Jaures baktığında! Son olarak, buradan iktisadî demokrasi alanına yeniden dönersek, İngiltere'de *Lordlar Kamarası*'nın kararlarını oluşturan uyarılara başvurmamız gerekmez mi? İngiltere'nin kıta Avrupa'sındaki ülkelerde gözlemlenen, sınıf mücadelesinin şiddetlenmesine ne kadar yaklaştığını görmemek için revizyonistlerin demokrasiye olan kör inancı gerekir. İngiliz burjuvazisinin böylece -güçlenen sosyalizmde- kendi "mezar kazıcısı"ny yaratması, bize kararlığın önemini gösterir yalnızca.

En sonunda, varolan ya da fethedilmesi gereken demokratik kurumların felâkete yol açmayan bir evrim imkânıyla

ilgili olarak değerlendirilmesinde önemli olan şey, bu kurumların sağlamlığının ve güvenliğinin derinlemesine incelenmesidir; bu incelemeye hiçbir revizyonist de, Jaures'te de rastlanmaz. Ama bununla, "yeni yöntem" in "demokrasi" nin başlıca özelliği diye çoğunluğun egemenliğini değil de, azınlığa karşı beslenen düşünceleri kabul etmesinin nedeni anlaşılır.

Demokrasinin fethi ve korunması gereğinin içerdiği şiddetli çatışmaların gözler önündeki tehlikesini kendinden gizleyemez Jaures: Başarılı olabileceğini kabul ettiği, demokratik özgürlüklerin kaldırılması yolundaki bir girişimi hesaba katmamazlık edemez. Bu, "yeni yöntem" in *salto mortale*'sidir (ölüm perdesidir). O halde felâket teorisiyle mücadele etmek ne işe yarar? Bir felâket hangi sosyalist (propagandadaki kimi aşırılıklar dışında elbette!) bir felâket için çalıştı ya da hatta kendi taktiğini böyle bir felâket ihtimali üstüne kurdu ki? Uyanık olmalıyız; kuşku duymak haklı olarak iyi bir demokratik nitelik olarak kabul edilmiştir. Rakiplerimiz bizlere gelirlerse, tavizlerde bulunmaya hazır olurlarsa, onları geri çevirmeyeceğiz. Ama barış bildirileriyle, iyi tanrıca Demokrasi'nin kollarında sallanıp uyumuzun gelmesine izin vermeyelim, silâhlarımızı atmayalım. Toplumsal hayatta ittifaklar kurmamıza yalnızca mücadele gücümüz imkân verir, yalnızca bu güç bize siyasal, toplumsal ve iktisadî reformların yolunu açabilir ve hatta böyle bir şeyin mümkün olduğunu kabul edersek, felâketlerden kaçınmamıza bile yol açabilir...

**Die Neue Zeit, Eylül 1902**

(Karl Liebknecht, "Militarizme Karşı Sınıf Mücadelesi - Seçme Yazılar, Belge Yayınları, s.261-274)

(1) Georg Büchner'in oyunu.

(2) "Millerandçılık", Bernstein revizyonizmiyle çağdaş bir olgudur: "Cumhuriyeti kurtarmak için" sosyalist Millerand, Paris Komünü'nü ezen General Galliffet'in de yer aldığı bir hükümete katılmayı kabul etti.

(3) Hesse, Bavyera, İsveç ve Belçika parlamentoları oy hakkı konusunda bir reform isteğinde bulunmuşlardı. Bu istek 1904 -1905 yıllarında başarısızlığa uğradı. Oy hakkı için yapılan kampanyaya İsveç'te 1903 yılında büyük gösteriler ve grevler eşlik etti.

(4) Oy hakkı için mücadele Belçika'da Nisan 1902'de doruğuna ulaştı. Sanayi merkezlerinde ve Brüksel'de grevcilerin sayısı 300.000 kişi dolaylarındaydı. Belçika İşçi Partisi yönetimi kralın hakemlik etmesini istedi. 18 Nisan 1902'de parlamentonun çoğunluğu oy hakkında herhangi bir değişiklik yapılmasını reddetti.

# Wuppertal'de Engels anmasına polis terörü



Son dönemde "polis devleti" yasalarıyla, sol-sosyalist partilere yönelik yasak ve engellemelerle anti-komünist histerisi bir kez daha baş gösteren Alman devleti, 7 Ağustos'ta Wuppertal'de devlet terörünün yeni bir örneğini sergiledi.

Friedrich Engels'in ölüm yıl dönümü dolayısıyla Engels İttifakı tarafından çağrısı yapılan yürüyüş ve miting, tümüyle yasal olmasına rağmen polis engeliyle karşılaştı.

BİR-KAR'ın da içerisinde olduğu Engels İttifakı bileşenleri yürüyüş için Oberbarmen durağında toplanırken polis tarafından abluka altına alındı. Onlarca kişinin toplandığı alana katılımcı sayısı kadar polis yığınağı yapılırken polis araçları alana konuşlandı. Kitlenin çevresini sararak yürüyüşe engel olmaya çalışan polis, oturma eylemiyle, konuşmalarla, sloganlarla protesto edildi. Bekleyiş devam ederken, polis art arda saldırıya geçerek tek tek katılımcıları gözaltına aldı. Kimlik kontrolü ve üst araması dayatmasında bulunan polis bunu kabul etmeyen çok sayıda kişiyi darp etti.

Polis herkesi alıkoyup işkenceyle kimlik tespiti yapıp tutanak tuttuktan sonra eylem de sona erdi. Eylem sırasında bir sınıf devrimcisi ikinci kez alıkonuldu ve sonrasında gözaltına alınarak karakola götürüldü, eylem bittikten sonra da serbest bırakıldı.

Son saldırılar ve işkenceli üst araması sırasında kişisel eşyalara göz diken polis, paralara el koymaya çalıştı. "Gerekirse mahkeme masraflarına gider, gerekmezse de bir kuruma bağış yaparız" pişkinliğiyle polis bazı BİR-KAR taraftarlarının üzerindeki parayı gasp etti. Polise tepki gösterilmesi üzerine bu gasp ancak tutanağa not düşülebildi.

Polis tarafından darp edilenler, eylemin ardından hastaneye gidip sağlık kontrolü yaptırarak darp raporu aldı.

## WUPPERTAL'DE SALDIRI PROTOSTOSU

Wuppertal'de 13 Ağustos'ta düzenlenen mitingde Engels anmasına yönelik polis zorbalığı protesto edildi. Saat 18.00'da, Wuppertal tren garı önünde düzenlenen protesto eylemine çoğunluğu genç yüzü aşkın kişi katıldı. Engels İttifakı bileşenleri dışında çeşitli örgüt ve kurumlar da mitingde destek verdiler.

Eylemde ilkin Engels İttifakı'nın o gün yaşananlarla ilgili ayrıntılı açıklaması okundu. Açıklamada olayların nasıl geliştiği aktarılarak, polisin daha en baştan sürekli provokasyon peşinde olduğu, Engels anmasını tamamen keyfi bir müdahaleyle, yasalarla güvence altına alınmış tüm demokratik hakları çiğneyerek engellediği belirtildi. Alana daha baştan özel müdahale ekibinin konumlanması, keza polisin çeşitli keyfi girişimleri vb. olgulara değinilerek, polisin o gün oraya yürüyüşe saldırma ve anmayı engelleme planıyla gelmiş olduğunu gösterdiğine işaret edildi. Geçen yıl belediyenin Engels2020 projesi olduğu, yine Engels yürüyüşü 2015'ten beri yapıldığı halde bu yıl saldırıya uğramasının tesadüf olmadığı vurgulandı. Polisin tahammülsüzlüğünün polis devleti doğrultusunda atılan adımlarla ve yeni polis yasasıyla ilgili olduğunun altı çizildi. Açıklama, "Hiçbir tehdit ve polis şiddeti demokratik haklarımızı elimizden alamaz, mücadele edeceğiz!" sözleriyle sona erdi.

Ardından Engel İttifakı bileşenlerinin olayla ilgili konuşmalarına geçildi. RJ adına yapılan konuşmada, polis şiddeti

teşhir edilerek, "6 senedir Engels yürüyüşünü sorunsuz bir şekilde organize ediyoruz ve bugüne kadar böyle bir polis saldırganlığını görmedik. ... Gençler olarak Engels'i anmak istiyoruz ve polis bunu engelliyor" denilerek, "Neden korkuyorlar?" sorusu soruldu. RJ'li "Anmamızdan ve haklarımızdan vazgeçmeyeceğiz!" sözleriyle, mücadelenin süreceğini dile getirdi. Ardından söz alan MLPD temsilcisi, saldırıyı anti-komünist olarak nitelendirdi ve eyalet yönetimini teşhir etti. Linkes Forum da genelde polis şiddeti konusu işleyerek, polisin alandaki yoğun varlığının bir provokasyon olduğuna vurgu yaptı.

Mitingin üçüncü bölümünde, yürüyüşe katılan kişiler veya yakınları yaşadıklarını anlattılar. RJ'li bir gencin ablası olay karşısında ailesinin yaşadığı şoku aktardı ve polise karşı duydukları öfkeyi dile getirdi. Yine RJ'den bir diğer genç, basın çalışanı olarak konuştu ve gazetecileri, polis haberini sorgulamadan yayımladıkları için eleştirdi. Doğruları yansıtmaları için çağrıda bulundu. Mitingde destek veren kurum ve kişiler de polis şiddetine tepkilerini ve mücadele ihtiyacını dile getirdiler.

Mitingde ayrıca, BİR-KAR ve KA'nın (Komünist İnşa) geçen haftaki yürüyüş için hazırlamış oldukları konuşmaları da okundu.

Polisin yine yoğun bir yığınak yapmış olduğu eylem boyunca sık sık polis terörüne ve faşizme karşı mücadeleyi öne çıkaran, dayanışmaya çağırın sloganlar atıldı. Kalabalık saatlere denk gelen ve çevredeki insanların hayli ilgi gösterdiği protesto eylemi, hak ve özgürlüklerden vazgeçilmeyeceği, polis terörüne karşı mücadelenin süreceği vurgusuyla sona erdi.

# Engels anmasına tahammülsüzlük ve polis zorbalığı üzerine

Friedrich Engels'in 126. ölüm yıldönümünde yapılmak istenen anma etkinliği ve yürüyüş, bu yıl polis zorbalığıyla engellendi. Engels'in doğduğu kentte ilki 2015'te genç komünistlerin girişimiyle yapılan miting ve yürüyüş, sonraki yıllarda yerli ve göçmen sol çevrelerin katılımıyla oluşturulan Engels İttifakı tarafından düzenlenmeye devam etti. Önceliklerde olduğu gibi bu sene de erken bir tarihte hazırlıklara başlandı. Organizasyon ekibi ve program oluşturuldu, gerekli izinler alındı; ittifak bileşenleri tarafından çağrı, el ilanları, afiş vb. araçlarla kitle çalışması yürütüldü.

7 Ağustos Cumartesi günü, saat 14.00'te Wuppertal-Oberbarmen Berliner Platz'ta başlayacak etkinlik için katılımcılar saat 13'ten itibaren toplanmaya başladılar. Wuppertal polisi de çok sayıda araçla alanın yakınında konumlanmıştı. Alanın kalabalıklaşmaya başladığı, grupların bayrak-flama ve pankartlarını hazırladıkları esnada polis tarafından korona nedeniyle maske takılması gerektiği uyarısı yapıldı. O an maske takmamış olanlar maskelerini taktılar. Bayrak ve pankartlar açılarak miting düzenine geçiliyorken bastıran yağmur nedeniyle, yanlarında veya üzerlerinde yağmurluk ve mont olanlar haliyle kapüşonlarını taktılar.

Polisin etkinlik konusundaki niyetleri de bu sırada açığa çıktı. Yağmurun şiddetlendiği bir anda, başlarında Wuppertal'de sola düşmanlığıyla bilinen iki üç polis amiri, bir grup çevik polis eşliğinde eylem kitlesine yanaşıp hedef seçtikleri bir sınıf devrimcisine şapkayla başını kapatamayacağı uyarısı yaptı. Çevrede birikenlerin büyük kısmında şapka ve korona maskesi olduğu halde, polis tek kişiyle ilgiliydi. Dil bilen genç bir devrimcinin yağmur üzerinden yaptığı tartışmada polisin provokatif niyeti anlaşılınca, hedef alınan sınıf devrimcisi polis provokasyonunu boşa çıkarmak için çantasındaki şemsiyeyi çıkarıp şapkasını indirdi. Bu kez de aynı kişiye kimlik ve çanta aratması dayatıldı. Bunun üzerine polise bunun toplanma ve gösteri hakkına yönelik bir kasıt olduğu, başta Anayasa olmak üzere ilgili yasalarda suç teşkil ettiği, böyle bir dayatmanın kesinlikle kabul edilmeyeceği tercüman aracılığıyla aktarıldı. Ardından polisler hedef seçtikleri devrimciye ve çantasına yönelerek itiş kakaşla gözal-



tına almak istediler. Fakat kitlenin kararlı tutumu sonucunda geri çekilip araçlarının yanı gittiler. O sırada yeni araçlarla polis yığınağı da devam etmekteydi.

Ardından miting düzeni alınarak etkinlik programına geçildi. Açılıştan sonraki ilk sırada yer alan BİR-KAR konuşması yapılırken, sigara içmek için kitlenin dışına çıkmış genç bir eylemcinin polisler tarafından göz altına alındığı görüldü. Gencin götürüldüğü yöne doğru sloganlar atarak yürüyen kitlenin önü, takviye polis güçleri tarafından kapatıldı. Bir süre slogan ve ajitasyonlarla tepkisini gösteren kitle, etkinliği devam ettirmek için alana dönerken, polis tarafından bu kez eylemin yasaklandığı, alanın boşaltılması gerektiği, yoksa polisin müdahale edeceği anonsu yapıldı. Bu sırada kitlenin çevresi de polis tarafından ablukaya alınmıştı. Kitle alanda yine yasal bir hak olan spontan eylem kararı alarak, programı devam ettirdi. Yeniden yapılan BİR-KAR konuşması bittiği anda polis kitleye saldırarak gözaltılar yapmak istedi. Bir süre devam eden arbede yatışınca, polis alandan kimseyi dışarı bırakmayacağını, herkese kimlik tespiti yapacağını, isteyenin ancak polis eşliğinde çıkabileceğini ilettiler.

Bu dayatma karşısında Engels İttifakı bileşenlerinin temsilcileri bir karara varmak üzere kendi aralarında bir görüşme yaptılar. BİR-KAR ve RJ temsilcileri, Wuppertal polislerinin daha en baştan Engels eylemini provoke etmek üzere orada olduğunu gösterdiğini, polisin tüm dayatmalarının yasaları açıkça çiğnemek anlamına geldiğini, bu tutumun son yıllarda demokratik hak ve özgürlüklere yönelik yoğunlaşan saldırıların bir parçası olduğunu, hakları korumanın tek yolunun direnmek olduğunu vurguladılar. Alandan üniformalı suçluların keyfi dayatmalarına uysalca boyun eğerek çıkmanın poli-

tik-moral bir çöküş anlamına geleceğini, zorbalık karşısında diz çökmeyeceklerini ve haklarını korumak için topluca direneceklerini açıkladılar. Tümü Alman solundan diğer gruplar bunu reddetmemekle ve net bir tutum ifade etmemekle birlikte, polis eşliğinde gönüllü olarak kimlik tespitine gideceklerini yansıttılar ve nitekim tümü de öyle yaptılar.

Polis ablukasındaki BİR-KAR ve RJ'iler ise sloganlar, marşlar, etkili ajitasyonlarla oturma eylemine geçtiler. Direnenleri zor ve şiddet uygulayarak birer ikişer gözaltına alma saldırısı akşam saatlerine kadar devam etti. Tuvalet vb. ihtiyaçların da engellendiği tüm bu saatler boyunca direnenlerin coşkulu ve kararlı tavırları da aynı şekilde sürdü. Gözaltına alınanların tümü alandaki polis araçlarında fotoğraf çekimi, kimlik tespiti ve birçoğu da suç isnadı tutanaklarıyla, haklarında dava açılacağı tehdidiyle bırakıldılar. Ayrıca Belçika ve Fransa'da ikamet eden iki sınıf devrimcisinin üzerlerindeki para da "dava teminatı" adı altında zorla gasp edildi. Sonrasında hastanelerden darp ve şiddet raporları alan göstericiler şimdi polis zorbalığını siyasal faaliyetle teşhir etmeye, davalar açarak üniformalı suçlulardan hesap sormaya hazırlanıyorlar.

Alman medya tekelleri dışındaki yerel yayınlarda yaygın olarak verilen haberlerde, video çekimleriyle, fotoğraflarla kayıt altına alınmış bu gerçeklere yer verilmedi. Bu haberler genelde Wuppertal polislerinin kendi suçlarını örttüğü, yasal izinleri alınmış demokratik bir etkinlik için toplandıkları halde üniformalı zorbalığa maruz kalanların suçlandığı polis açıklamasına dayanıyordu. Üniforma giymenin her türlü yasayı pervasızca çiğnemek anlamına geldiğini düşünen Wuppertal polislerinin, özellikle de alandaki diğer polisleri açık bir kinle yönlendiren üç polis

amirinin gangsterliğini görmezden gelenler, Berliner Platz'ta işlenen bu aleni suçlara arka çıkmış oldular.

Nazi döneminin acı derslerinin oluşturduğu hassasiyetle katı bir şekilde anayasal güvenceye alınmış gösteri ve toplanma hakkının bu denli kaba bir şekilde çiğnenmesi, Wuppertal polislerinin özgüvenle suç işlemesi ve buna bir kısım basın destek vermesi elbette tesadüf değil. Etkinlik sırasında BİR-KAR adına yapılan konuşmada da vurgulandığı gibi, Almanya'daki egemen güçler şimdiden sınıf mücadelesinin giderek sertleşeceğini öngörüyor ve buna hazırlanıyorlar. Geçen yıl Engels'in 200. doğum yıldönümü için milyonlarca euro fon ayırıp istismara yönelik sermaye temsilcilerinin, sıra sol ve sosyalist grupların barışçıl anmasına gelince aşırı bir tahammülsüzlük ve zorbalık sergilemeleri de bunun bir halkasıdır. Zira mesele, sınıf ve emekçi kitle hareketinin serpileceği dönemlerde düzeni zorlayacağını düşündükleri komünistleri, devrimcileri, solu henüz zayıf bir durumda dayken ezip, bu güçlerin iradesini kırmak, iddiasızlaştırıp takatten düşürmek, faaliyet kanallarını tıkmaktır. Verili koşullarda kurulu düzen için bir tehlike arz etmeyen, şimdiye kadarki politik çizgileri ve pratik tutumları üzerinden bakılırsa yazık ki bundan bir hayli uzak olan kimi sol partilere yönelik son dönemde tırmanan saldırganlık bu plan çerçevesinde gündeme getirilmektedir.

Almanya'da mevcut hükümet eliyle yeni polis yasaları çıkarılması ve polis devletinin tahkim edilmesindeki kararlılık dikkat çekicidir. Gerek buna karşı Düsseldorf'ta yapılan gösteriye azgınca saldırılması gerekse Wuppertal'de Engels anmasının zorbaca engellenmesi göstermektedir ki, önümüzdeki süreçte bu tür yasaklama ve saldırılar daha sık gündeme gelecektir. Başta toplantı, gösteri, söz ve basın özgürlüğü olmak üzere demokratik siyasal kazanımları korumanın yolu, üniformalı baskı ve zorbalığa boyun eğmemekten, birleşik ve kitlesel bir mücadele örgütlemekten, bu uğurda militan ve kararlı bir duruş sergilemekten geçmektedir. Bu çerçevede önümüzdeki dönem, Almanya'da tüm devrimci, ilerici, sol güçler payına bir sınanma dönemi olacaktır.



# Siyasal hak ve özgürlüklerimizi kararlılıkla savunacağız!

7 Ağustos'ta Wuppertal-Oberbar-men'de polis saldırısı ve keyfi yasağıyla yarım kalan Engels anmasında BİR-KAR adına yapılan Almanca konuşmanın Türkçe metnidir...

Değerli dostlar, yoldaşlar, Engels ve Marx'ın tarihsel materyalist yöntemi, bize toplumları, toplumların tarihsel gelişmesini açıklayan temel yasaları sunmaktadır. Ortak eserleri *Komünist Manifesto*'da vurguladıkları gibi, sınıfların ortaya çıkışından itibaren, "Şimdiye kadarki bütün toplumların tarihi, sınıf savaşmaları tarihidir."

Bu, yaşamın her alanında açık ya da örtülü, şiddetli ya da barışçıl sayısız araç, yol ve yöntemle süren bir savaşımdır. Kapitalizmin tarih sahnesine çıkmasıyla ivmelenen bu savaşta, işçi sınıfı ve emekçilerin, ezilen halkların, gençliğin ve kadınların mücadeleleri ve devrimler sayesinde hala da kullandığımız hak ve özgürlüklere sahibiz. Dünya burjuvazisi bunları gasp etmek amacıyla uzun on yıllardır hamle üstüne hamle yapıyor. Özellikle emperyalist burjuvazi tarafından "tarihin sonunun, kapitalizmin ebediliğinin" ilan edildiği 90'lı yıllardan itibaren, ekonomik-sosyal kazanımlarımız, siyasal hak ve özgürlüklerimiz parça parça yok ediliyor. Kapitalist devletler, sınıf mücadelesinin düzeyine göre, bu dizginsiz gasp hareketinde kimi zaman başarılı oluyor, kimi zaman geri adım atıyorlar.

Son yıllarda yine siyasal hak ve özgürlüklere, özel yaşama, toplantı, gösteri ve ifade özgürlüğüne, esasen tüm evrensel insan haklarına yönelik kapsamlı bir saldırı dalgasıyla karşı karşıyayız. Dünün sözde "refah toplumları", "sosyal devletleri", güya "demokrasi, özgürlük ve insan hakları"nın merkezleri olarak lanse edilen Avrupa ülkeleri bu saldırının başını çekiyorlar. Kapitalizmin kaleleri sayılan İsviçre, Fransa, Almanya gibi ülkelerde peş peşe polis devletini tahkim etme adımları atılıyor. Faşist baskı ve devlet terörünün önünü sonuna dek açan polis yasaları çıkarılıyor veya çıkarılmaya çalışılıyor. Bu yeni yasalara göre, polis ve istihbarat teşkilatları herhangi bir somut gerekçe olmaksızın dahi istedikleri herkesi kapsamlı bir şekilde izleyebilecek, her türlü dijital ve elektronik cihazı casus programlarla tamamen ele geçire-



bilecek, istedikleri kişiye suçlu muamelesi yapabilecekler. Örneğin İsviçre gibi ülkelerde insanlar etnik köken, politik düşünce vb. nedeniyle potansiyel suçlu veya "tehlikeli şahıs" olarak damgalanabilecek. Polisin gerekli görmesi halinde ve mahkeme kararına gerek duyulmazsınız bu insanlar uzun aylar boyunca gözaltında tutulabilecekler. Hatta 12 yaşındaki çocuklar dahi uzun süreli ev hapsine alınabilecek. Yine sisteme, devlete, hükümete tepki ve eleştiri içeren şiarlar gösteri ve eylemlere saldırının, eylem yasaklamalarının gerekçesi olabilecek. Tersinden, polis şiddetini ve devlet terörünü ifşa ya da teşhir etmek suç sayılacak. Bu akıl almaz gasp ve polis devleti listesi böylece uzayıp gidiyor. İşte Avrupa burjuvazisinin topluma dayattığı faşist zorbalık ve karanlık gelecek!

Sınıf ve kitle hareketinin hala da zaaf ve zayıflıklarla malul olduğu bir dönemde, Avrupa'nın emperyalist devletlerinin bile böylesine dış göstermesinin tesadüf olmadığını biliyoruz. Emperyalist kapitalizm uzun yıllardır çok yönlü bir tıkanma, bunalım ve çözümsüzlük içinde debelemiyor. Dünya burjuvazisinin kitlelere ekonomik-sosyal yıkımdan, kitlesel yoksulluk ve sefaletten, emperyalist rekabetin ürünü savaşımlardan, bölgesel boğazlaşmalardan, ekosistemi ve iklim dengesi bozulmuş bir dünyadan başka verebileceği hiçbir şey yok. Son iki yıla damga vuran korona pandemisi ve giderek

daha sık yaşanan güya doğal felaketler, en gelişmiş kapitalist ülkelerin dahi nedenli zavallı halde olduklarına yeniden ve yeniden ayna tutmaktadır. Dünya burjuvazisi, emperyalist-kapitalist barbarlığa karşı özellikle son on yılda tüm dünyada yaygınlaşan sosyal mücadeleleri bastırmanın yolunu faşist baskı ve devlet terörünü tırmandırmakta; ırkçılık, şovenizm, dinsel gericilik gibi zehirleri empoze etmekte; polis devleti uygulamalarını dayatmakta görüyor. Tüm bunlar egemenlerin halihazırda bunalımlar, savaşlar, sosyal çalkantılarla karakterize olan ve kaçınılmaz olarak devrimlere varacak bir sürece hazırlığından başka bir şey değildir. Hayli deneyimli olan burjuvazi de biliyor ki dalgalar halinde ilerleyip çekilen sosyal patlamalar ve toplumsal çalkantıların eksenine eninde sonunda işçi sınıfı yerleşecek, sosyalizm seçeneği "başka bir dünya" arayışındaki tüm toplumsal dinamikler için yeniden biricik kurtuluş umudu olacaktır.

Mevcut yasalarda insanlık onuruna ve evrensel haklara aykırı yeterince faşizan dayatma yokmuş gibi, yenilerini eklemeleri de söz konusu hazırlığın bir parçasıdır. Dünyanın sömürücü egemenleri şimdi bizden eski ve yeni faşist yasalara uymamızı, demek oluyor ki onurumuzdan, dışı dışı mücadelelerle burjuvaziye kabul ettirilmiş hak ve özgürlüklerimizden uysalca vazgeçmemizi bekliyorlar. Tek görevi, insanlığı ve doğayı uçuruma

sürükleyen bu asalak ve barbarca düzeni korumak olan kolluk güçlerinin terörüne, yargı ve hapis sistemine boyun eğmemizi istiyorlar. Yasalar böyle buyuruyor diyorlar. Kimin yasaları? Marx ve Engels'in izleyicileri olarak biliyoruz ki, onların yasa dedikleri bu faşist dayatmalar silsilesi, sınıf savaşımındaki mevcut statünün veya karşıt sınıflar arasındaki dengelerin yazılı hukuksal ifadesinden başka bir şey değil.

Bugün burada 126. ölüm yıldönümünde saygıyla andığımız, işçi sınıfının devrimci öğretmene, büyük ustamız Friedrich Engels'e bir kez daha söz veriyoruz ki, işçi ve emekçi kitlelerin sosyal mücadelelerle, devrimlerle, milyonlarca yaşam pahasına insanlığın evrensel kazanımları hanesine yazdırdığı hak ve özgürlüklerimizden vazgeçmeyeceğiz! İşçi sınıfının, emekçi ve ezilen kitlelerin kurtuluş davasının savunucuları olarak, sonuna kadar haklı ve meşru mücadelemizden bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da geri adım atmayacağız. Haklı ve meşru olmanın getirdiği, insanlık onurunun emrettiği hak ve özgürlüklerimizi fiilen kullanmaya devam edeceğiz; bunlar ister burjuvazinin kitapçıklarında yazılı olsun ister olmasın!

**Selam olsun proletaryanın ölümsüz önderi Friedrich Engels'e!**

**Yaşasın proletarya enternasyonalizmi ve sosyalizm!**

BİR-KAR

7 Ağustos 2021

# Almanya'da makinistler grevde

Almanya Makinistler Sendikası (GDL), 10 Ağustos'ta gerçekleştirdiği basın açıklamasıyla makinistleri greve çağırdı. Sendika üyesi işçilerin yüzde 70'i çağrıya olumlu yanıt verdi. Deutsche Bahn'da (Alman Demiryolları) işçilerin büyük bir çoğunluğunun onayıyla aynı gün grev başlatıldı.

Grevi 10 Ağustos'ta yük taşımacılığı işçileri başlattı. Ertesi gün yolcu taşıyan trenlerin makinistleri de greve katıldı. 13 Ağustos sabahı 02.00'ye kadar devam eden greve dair konuşan GDL başkanı Claus Weselsky, "İşçilerin mücadele kararlılığına bakıldığında, grevin daha uzun sürebileceğini" belirtti, ancak grev süresinin uzatılıp uzatılmayacağına dair bir şey söylemedi.

Deutsche Bahn'da çalışan birçok memur da, sendika üyelerinin grev kararıyla dayanışma gösterdi. Yarın da farklı şehirlerde dayanışma eylemleri yapılması bekleniyor.

Deutsche Bahn, kendi bünyesinde bulunan emeklilik kasasına her işçi için aylık 150 Euro ödüyordu. Patronlar, bu miktarın 50 Euro'sunu kesmek istiyor. Buna tepki gösteren GDL Başkanı Weselsky, "Bu artık bardağı taşıran son damla oldu. Bu haksızlığı kabul etmeyeceğiz" dedi. Bu tutumu alan yönetim, işçilerin emek mücadelesini sendikanın görevi olarak kabul eden bir tutum sergilemiş oldu.

"Demir yolu işçilerinin pandemi dönemindeki tüm zorluklara rağmen, demir yolu trafiğini aksatmadıklarını" hatırlatan Weselsky, bu emeklerin takdir edilmesi ve işverenin bunun karşılığını vermesi gerektiğine vurgu yaptı. Deutsche Bahn patronları ise, sendikayı hedef alan açıklamalar yaparak grevden duydukları rahatsızlığı dile getiriyorlar.

Alman makinistler sendikasının talepleri:

- 1- Kamu hizmetleri toplu iş sözleşmesinin 1.Nisan 2021'den geçerli olmak üzere, maaşlara yapılacak yüzde 1,4 zamlarla karara bağlanması.
- 2- 2021 yılı için işçilere 600 Euro Corona ek desteği sağlanması.
- 3- 2022 yılında maaşlara yüzde 1,8 zam yapılması.
- 4- Ücret artışının belli bir sisteme göre düzenlenmesi.
- 5- Emeklilik kasasına ödenen mikta-



rın (150 Euro) olduğu gibi kalması.

Alman Makinistler Sendikası'nın (GDL) öncülüğünde greve çıkan makinistler çeşitli kentlerde eylemler yaptı. Bu çerçevede Frankfurt'ta da 12 Ağustos günü miting gerçekleşti.

Merkez tren garında yapılan mitinge katılımın çoğunluğu işçilerden oluştu. Ayrıca BİR-KAR, KPD Yeniden İnşa İçin İşçi Birliği temsilcileri de katıldı.

Eylemde makinistlere seslenen sendika başkanı taleplerinin yerine getirilmediği durumda grevi uzatacaklarını açıkladı.

## RJ'DEN GREVDEKİ İŞÇİLERE ZİYARET

Revolutionärer Jugendbund (RJ-Avrupa DGB) Alman Demiryolları'nda grevde olan işçileri ziyaret etti. Köln Tren Garı önündeki grev noktasına dün akşam saatlerinde yapılan destek ziyaretinde bir selamlama ve dayanışma konuşması yapıldı.

Konuşma yapan RJ'li, gençlik olarak işçilerin mücadelesini haklı bulduklarını, bu mücadelenin yanında olduklarını belirtti. Burjuva basında işçilerin haklı grevinin korona ve pandemi bahanesiyle karalandığını, gençlik olarak bunu kınadıklarını, çünkü pandemi ve seller de dahil doğal felaketlerin sorumlularının tekeller ve onların sömürü politikaları olduğunu dile getirdi. Bunun faturasının işçilere kesilemeyeceğini söyleyen RJ'li,

ayrıca Deutsche Bahn'ın borç batağında olması gerekçesinin de haklı olmadığını, Alman devletinin Lufthansa'da olduğu gibi tekellere milyarlarca euro hibe ederken sıra işçilerin ücretlerine gelince mali açıktan bahsetmesinin kabul edilemeyeceğini ifade etti.

RJ'li son olarak da mücadelenin kazanana kadar sürdürülmesi gerektiğini, gençlik olarak sonuna kadar işçilerin yanında olacaklarını, işçilerin sesini okullara, üniversitelere, gençlik kitlelerine taşıyacaklarını vurguladı.

İşçiler adına konuşan bir grevci de dayanışma ziyaretinden sevinç duyduklarını söyledi ve teşekkürlerini ilettili. Özellikle daha eski işçiler gençleri büyük bir sempatiyle karşılayıp sohbetler geliştirdiler. İşçilerle birer ikişer sohbetlerin yanı sıra bir de RJ sayfaları için röportaj yapıldı.

İşçiler gençlerin sorularına verdikleri cevaplarda, mücadelelerini kararlılıkla sonuna kadar sürdüreceklerini belirttiler. Grev kararını işçilerin %95'inin evet oyu ile aldıklarını hatırlattılar. İklim konusunda gerekenlerin yapılmasını kendilerinin de istediğini belirten işçiler, trenlerdeki aksamalarla ilgili de şunu söylediler:

"Trenlerin geç kalmasını biz de istemiyoruz. Trenlerin geç kalmalarının asıl sebebi, bazı tren yollarının daha fazla kâr sağlamak amacıyla kapatılmış ve yenilenmemiş olmasıdır. Bizim çalışma tarzımızla ilgili bir sorun değil."

Ayrıca yükün fazla olduğunu ama yeterince işçinin işe alınmadığını, bunun da aksamalarda rol oynadığını dile getirdiler.

Grevlerine yönelik eleştiri ve karalamalara da değinen işçiler şu sözlerle tepkilerini yansıttılar:

"Medyada sürekli eylemi yanlış bir zamanda yaptığımız söyleniyor. Tatil zamanı veya korona olduğu gibi gerekçeler ileri sürülüyor. Öyle bakılırsa hiçbir zaman doğru zamanda bu grev kararını almış olmayacağız. Okul ve üniversitelerin açık olduğu zamanlarda eylem yaptığımızda medya bunu bahane ediyor. Tatilde grev yaptığımızda insanların havalimanına gidemediğini ileri sürülüyor. Hafta içi grev yaptığımızda insanların işe gitmesi sorun oluyor. Hafta sonu yaptığımızda ise bu sefer insanların eğlenmeye gidemedikleri bahanesi ileri sürülüyor. Yani ne zaman eylem kararı alsak bizim eylemimizi karalamak için bir gerekçe buluyorlar. Biz bu saldırıları kabul etmiyoruz."

İşçiler, taleplerinin sadece ücret zamlarına ilişkin olmadığını, zaten istenen artışın enflasyon farkını bile kapatmadığını, ücret artışından öteye insanca iş koşulları talep ettiklerini, emeklerinin değer görmediğini, bu yüzden insanca çalışma koşulları için de mücadele ettiklerini vurguladılar.

Dayanışma ziyareti, birlikte fotoğraf çekimi ve başarı dilekleriyle sona erdi.

# Taliban'ın yükselişi ve Orta Asya'da "alarm"

ABD'nin Afganistan'dan çekilmesi ve Taliban'ın neredeyse iktidarı ele geçirmesi, Rusya'yı ve Orta Asya'daki eski Sovyet cumhuriyetlerini alarma geçirdi. Rus, Tacik ve Özbek silahlı kuvvetleri 5 Ağustos'tan bu yana Afganistan ile sınır bölgesinde ortak tatbikatlar düzenliyor. 10 Ağustos'a kadar sürecek olan tatbikatta, toplam 2.500 asker ve 500 askeri birlik yer alacak. En büyük üssü Tacikistan'da bulunan Rusya, tatbikatta 1.800 kadar askerle temsil ediliyor. Tacikistan ise zaten temmuz ayında yaklaşık 230 bin askerle bir tatbikat düzenlemiş, ek güvenlik için de sınıra 20 bin asker göndermişti.

Moskova, Afganistan'daki ABD ve NATO birliklerinin geri çekilmesiyle birlikte Taliban'ın ilerlemesini endişeyle izliyor. Zira Afganistan'ın güvenlik durumundaki bir bozulmanın her zaman Rusya'nın müttefikleri olan Orta Asya ülkelerini etkilediğine inanıyor. Mülteci hareketleri, uyuşturucu kaçakçılığının yeniden canlanması, İslamcı terör gruplarının geri dönüşü ve Taliban zaferinin ilgili ülkelerde radikal İslam'ın güç kazanmasına itilim sağlayacağı inancı gibi faktörler bunlar arasında bulunuyor. Nitekim siyasal İslam'ın etap etap yayıldığı, Sovyetlerin dağılışından bu yana Orta Asya ülkelerinde giderek daha etkili hale gelip popülerlik kazandığı belirtiliyor. Yanı sıra söz konusu devletler, kendi bünyelerindeki etnik-dini çatışmaların Afganistan'dan ithal edilmesini destekleyen gelişmelere yol açabileceği görüşündedirler.

Yukarıda özetlenen faktörlerden de hareketle, Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, kısa süre önce Orta Asya üslerinin genişletildiğini duyurmuştu. Taliban'ın Tacikistan sınırındaki bölgelerin yaklaşık yüzde 90'ını kontrol ettiğine inanılıyor. Bu nedenle özellikle Tacikistan, Afganistan'daki tansiyonun tırmanmasından endişe duyuyor. Tacikistan Dışişleri Bakanı Sirojiddin Muhriddin, Taliban'ın Tacakistan'ı çevreleyen bölgelere silahlı ilerlemesi konusunda ciddi endişelerini dile getirerek şunları söylüyor: "Afganistan'daki 40 yıllık ihtilaf, Afgan sınırındaki durum Tacikistan için şimdiki kadar tehlikeli, rahatsız edici ve öngörülemez olmamıştı. Sınır güçlendirilmeli ve oradaki altyapı genişletilmelidir." Nitekim Tacikistan kendi sınırdaki ordusunu da



güçlendiriyor.

## TALİBAN İLE DİYALOG GİRİŞİMLERİ

Orta Asya ülkeleri, ABD birliklerinin geri çekilmesinin özellikle o bölge için büyük bir güvenlik sorunu oluşturabileceğine inandıkları için bir süredir Taliban ile görüşme arayışındadırlar. Taliban'la ilişki kurmak, Orta Asya ülkelerinin yeni yaklaşımı olarak öne çıkıyor. Örneğin, Taşkent'teki Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Enstitüsü Başkan Yardımcısı ve Özbekistan'ın önde gelen diplomatlarından biri olan Akramjon Nematov, Özbekistan'ın Taliban ile ilişkilerinin 2018 gibi erken bir tarihte formüle edildiği Taşkent Deklarasyonu'na atıfta bulunarak ülkesinin tutumunu şöyle açıklıyor: "Taliban ilk kez müzakere masasına çağrıldı. Biz de bildiride Taliban'ı siyasi bir güç olarak kabul etmeye hazır olduğumuzu söyledik. Ancak bu istek belirli koşullara bağlıydı..." Nematov, bu koşulların, kadın hakları, demokrasi ve Afganistan'ın her türden çeşitli teröristler için bir sığınak haline gelmemesi olduğunu belirtiyor.

Özbekistan, aynı zamanda Orta Asya'da dış politika alanında bölgesel işbirliğini teşvik edecek adımlar atıyor. Orta

Asya'daki siyasi farklılıkları -sınır çatışmaları gibi- diplomatik yollarla çözmeye çalışıyor. Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Türkmenistan olmak üzere beş Orta Asya devletinde yeni bir tür bölgesel farkındalık yaratmak istiyor.

2016 yılında göreve başladığından beri bölgesel işbirliğini teşvik eden Şevket Mirziyoyev, Afganistan'ı her zaman bir güvenlik sorunu, bir tehlike kaynağı olarak gördüklerini ve kendilerini bu tehlike kaynağından uzak tutmak istediklerini belirtiyor. Ancak bunun uzun vadeli bir çözüme yol açmayacağını da dile getiriyor. "Burası bizim de tarihi ve kültürel olarak akraba olduğumuz bir komşu ülke. Bizi sadece nehir ayırır" diyor. Tarihsel, kültürel, aynı zamanda politik ve ekonomik olarak, burası eskiden ortak bir alandı diyen Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, "Afganistan'ı sadece bir tehlike kaynağı, bir güvenlik sorunu olarak değil, aynı zamanda bölgeye sürdürülebilir kalkınma getirmek için stratejik bir fırsat olarak Orta Asya'nın ayrılmaz bir parçası olarak görmemiz gerekiyor" açıklamasında bulundu.

Taliban'ın kendisinin de görüşme ve müzakerelerden yana olduğu, bunu istediği biliniyor. Zira Taliban da dış bağ-

lantılar aramaktadır. Bu amaçla kısa süre önce müzakereler için Rusya ve Çin'e heyet gönderdiler ve Orta Asya sınırlarına dokunmak istemediklerini açıkladılar. Birçok siyaset bilimcisi için kesin olan şey, Taliban'ın kendisini yeniden konumlandırmak ve uluslararası alanda meşruiyet sağlamak istediğidir. 1990'lardan bu yana Taliban'ın, rakipleriyle ilişkiler de dahil olmak üzere dış politikasını geliştirdiği kabul ediliyor. Taliban siyasi olarak meşrulaşması gerektiğini biliyor ve buna ihtiyaç duyuyor. Keza dışarıdan terörist bir topluluk olarak değil, siyasi bir güç olarak görülmeleri için müzakere etmeleri kaçınılmaz oluyor. Bu, şu anda Taliban'ın hedefleri arasındadır.

## BİRÇOK EKONOMİK PROJE HAYATA GEÇİRİLİYOR

Beş eski Sovyet cumhuriyetinin tümü, okyanuslara erişimi olmayan karayla çevrili ülkelerdir. Ancak bölge çok büyük enerji kaynaklarına sahip ve bu kaynaklara Afganistan, Pakistan ve Hindistan'da da ihtiyaç var. Bu nedenle Orta Asya, enerji ve ulaşım altyapısını yıllardır Güney Asya yönünde büyük ölçüde genişletiyor. Yüksek gerilimli elekt-

rik hattı CASA-1000, 2023'ten itibaren Kırgızistan ve Tacikistan'dan Afganistan ve Pakistan'a elektrik sağlayacak. Özbekistan'daki Termez'den Afganistan'daki Mezar-ı Şerif'e uzanan demiryolu hattı Pakistan'ın Peşaver kentine kadar uzatılacak. TAPI doğalgaz boru hattı da gelecekte Türkmenistan'dan Afganistan ve Pakistan üzerinden Hindistan'a doğalgaz taşıyacak.

Taşkent, milyar dolarlık projelerin ilerlemesini sağlamak için, temmuz ortasında, konusu "Orta ve Güney Asya: Bölgesel Bağlantı - Zorluklar ve Fırsatlar" olan uluslararası bir konferansa davet edildi. Afganistan Devlet Başkanı, Pakistan Başbakanı, Rusya ve Çin ile tüm Orta Asya ülkelerinin Dışişleri Bakanları ve ABD Başkanı Joe Biden'ın Güvenlik Danışmanı burada hazır bulundu. Ancak Taliban'ın saldırısı tasarımı engelledi. Her şeyden önce, güvenlik politikası konularını konferansın odak noktasına taşıdı. Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, Rusya'nın gördüğü tehlikeyi şöyle dile getirdi: "Malesef son birkaç gün içinde Afganistan'daki durumun hedeflenen bir şekilde bozulmasına tanık olduk. ABD birliklerinin Afganistan'dan alelacele çekilmesi, ülke ve bölgedeki güvenlik durumuna ilişkin belirsizliği büyük ölçüde arttırdı. Mevcut koşullar altında, komşu ülkeleri istikrarsızlaştırma konusunda gerçek bir risk olduğu çok açık."

Kazaki siyaset bilimcisi Satpayev, Lavrov'un bu sözlerini, Orta Asya'nın en önemli oyuncusu olarak Rusya'nın bölgedeki istikrarsızlığı, güvenliği sağlamak adına bölgenin koruyucu gücü olarak Orta Asya'ya dönmek için bir fırsata çevirmek istediği biçiminde yorumluyor. Zira bölgeyi ekonomik anlamda daha güçlü olan Çin'e kapırdığını belirtiyor. Çin, Orta Asya'da nüfuzunu güçlendiriyor.

Rusya, radikal İslamcılığın Orta Asya'dan yayılmasını (Rusya'daki Müslüman nüfusa yayılmasını) önlemek istiyor ve Çin ile rekabet halinde bulunuyor. Sovyetler'in dağılmasından bu yana Rusya, Orta Asya'da süper güç oldu. Ancak Çin de bölgede güçleniyor ve şu anda Rusların sahip olmadığı dinamik bir ekonomiye sahip bulunuyor. Kimi siyaset bilimciler Rusya ve Çin'in bir tür anlaşma içinde olduklarını varsayıyor. Çin'in ekonomik, Rusya'nın da güvenlik politikası güttüğü kabul ediliyor. Ancak Çin'in güvenlik alanındaki uzmanlığı da gelişiyor. Ama Rusya, özellikle Pekin'in Pakistan üzerinden Taliban ile dolaylı temaslar yoluyla bölgede büyük rol oynamasına izin vermek istemiyor. Dolayısıyla Afganistan'ın Çin tarafından ele geçirilmesinin Çin için bir artı, Rusya için ise bir eksi olacağı ortak fikir olarak öne çıkıyor.

# "Gölgesi satılamayan ağaç" alev alev yanıyor



Avustralya'dan Amerika'ya, Kanada'dan İtalya'ya, Türkiye'den Yunanistan'a pek çok ülkedeki orman yangınlarında dünyanın akciğerleri, gezegenimizin oksijen depoları haftalardır alev alev yanıyor. Türkiye'deki orman yangınları saray rejiminin doğa düşmanı yüzüne adeta ayna tutuyor. Resmi bilgilere göre Muğla, Antalya, Aydın, İzmir, Denizli, Adana'nın da içinde olduğu 43 il ve 270 noktada ormanlar cayıp cayıp yanıyor, malını, mülkünü, canını yangınlarda kaybedenlerin gözyaşları kurumamışken, beton aşkıyla yanıp tutuşan saray rejiminin TOKİ'si örnek projeler yayınlıyor. Her şeyini kaybetmiş insanları borçlandırmak yolu ile sömürmenin hesabı "devlet vatandaşının yanındadır" diye yutturulmaya, doğal afet edebiyatı ile zihinler teslim alınmaya çalışılıyor.

"Doğal afet" diye tabir edilen, Türkiye'nin birçok bölgesinde haftalardır süren, görünüşe bakılırsa daha da sürecek olan orman yangınları, AKP'nin döneminde bulunduğu sermaye düzeninin, insanlığın başına gelebilecek felaketlerle baş edebilecek yetenekte ve niyette olmadığını gösterdi.

Dünya ve Türkiye ilk defa böyle bir felaketle karşılaşmıyor elbette. Doğanın tahribatı ve yağmalanması sonucu her yıl döne döne dört kıtada deprem, sel, yangın, fırtına, kuraklık gibi felaketler yaşanıyor. Emperyalist kapitalizm, yaşanan bu doğa ve iklim olaylarına "doğal afet" diyerek, kitleleri aldatmaya ve kolayından sorumluluktan kurtulmaya çalışıyor.

Türkiye'nin birçok yerinde devam eden orman yangınlarına müdahale edecek bir tek uçağı bulunmayan saray rejimi ise yangın söndürme yerine yangın dili ile hareket ediyor. Bir taraftan yanan yerleri ranta açmanın içten

işe sevincini yaşarken, diğer taraftan yangınları Kürt hareketi ve bileşenlerine yüklemeye çalışarak şovenizmi şahlandırıyor. Yöre halkı ve köylüler can ve malını kurtarmak için canları pahasına yangına karşı cansiperane bir duruş sergilerken, saray rejimi PKK'yi kast ederek "Bunu onların yanına bırakmayacağız" açıklamaları ile algı operasyonları yapıyor. Ve anında sivil faşist çeteler yol kesiyorlar. Gönüllü yangın söndürme mücadelesine destek verenler linç kampanyasına ve eylemine maruz kalıyorlar.

Kapitalist sistemin sadece Türkiye'de değil, dört kıtada da "doğal afet" diye tabir edilen orman yangınları, sel, kuraklık ve deprem gibi "felaketlerle" mücadele etme isteği ve yeteneğinden yoksun olduğu yeniden ve yeniden görülüyor. "Kapitalizm gölgesini satmadığı ağacı keser" demiş, Karl Marx zamanında. Niye söndürme isteği olsun ki? İşte, gölgesi satılamayan ağaç yakılarak ranta açılıyor. Nitekim yangınları durduracak nitelikte önlem almak bir yana, yangınlar adeta körüklenmesi de bunun ürünü. Tüm dikkatler orman yangınlarına odaklanmışken, sarayın maden şirketleri ağaç keserek kendilerine ek rant alanlar açıyor.

Doğanın hoyratça yağmalanması ve talanının böyle devam etmesi durumunda, yaşadıklarımız yaşayacaklarımızın yanında çok hafif kalacaktır. Böyle bir durum ve felaket ne yazık ki uzak değil.

"Doğal afetler" her geçen yıl artarak yayılmaya devam ediyor. Doğa olaylarına bağlı olarak yerleşim yerleri haritalardan siliniyor. İç ve dış göç hareketliliği milyonlarla katlanarak büyüyor. Bundan en çok işçi ve emekçiler, yoksul kitleler etkileniyor. Sermaye sınıfı ise "felaketleri" fırsata çevirerek kârlarına kâr katıyor.

Kendisi bir afet olan kapitalizmin insanlığın felaketi olduğu olgusu, son olarak dört kıtada yaşanan orman yangınları nezdinde yeterince açığa çıkmış bulunuyor.

## FELAKETTEN ÇIKIŞ

Bu tablodan çıkışın mevcut sistemde mümkün olmadığı aşikar. Bu cendere-den çıkış, ancak mevcut sistem aşılarak mümkün kalınabilir. Sıcaklar, soğuklar, sel, kuraklık, yangınlar, fırtınalar katlanarak yayılmaya devam ediyor. Bundan etkilenenlerin sayısı da katlanarak büyüyor. İşçi, emekçi ve yoksul kitleler burjuva devletlerden kendilerine bir fayda gelmediğini yaşayarak görüyorlar. Yoksul kitleler imece usulü dayanışmayla yaşam alanlarına sahip çıkıyorlar. Bunu tehlike olarak gören sermaye, algı operasyonları ile bilinç bulandırmaya çalışıyor. Olmadı sivil-resmi çeteler devreye sokularak tepki ve eylemler bastırılmaya çalışılıyor. Sivil faşist çeteler orman yangınlarını haber yapan basın kuruluşlarına saldırtılıyor vs.

İçtiğimiz suyu, yediğimiz ekmeği, soluduğumuz havayı, ormanı, çimeni, börtü böceği ile bütün bir ekosistemi, yani yaşam alanlarımızı korumak ve savunmak için, işçi ve emekçilerin hareket geçerek, kendisine yaşamı dar eden sömürü düzenini yeryüzünden silmesinden başka bir çıkış yolu bulunmamaktadır.

Sermayenin havuzuna su taşıyan tüm vanaları kapatmayı esas alarak, hiçbir biçimini küçümsemeyen dayanışmayı büyütme gerekmektedir. Bu elbette ki görüldüğü ve söylendiği kadar kolay olmadığı gibi, sanıldığı kadar da zor değildir. Yeter ki zor olanı başarmak için azmedilsin...

# Aşı karşıtlığı mı, düzene duyulan güvensizlik mi?

C. Ozan

Dünyada 2019 yılında baş gösterip hızla yayılan Covid-19, 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi ilan edildi. Pandeminin ilanından bu yana yaklaşık 1,5 yıl geçmesine rağmen, korona belasıyla baş edilmek bir yana, virüsün mutasyona uğramış delta ve alfa gibi daha tehlikeli varyantları insanlığı tehdit etmeye devam ediyor.

Güncel verilere göre, başta yoksul ülkelerde olmak üzere, dünyada hala 200 milyonu aşkın tespitli korona vakası bulunuyor. Yine tespit edilebilen rakamlara göre şu ana kadar yaklaşık 4,5 milyon insan koronadan hayatını kaybetti. Hayatını kaybeden insan sayısı bakımından ABD, Hindistan, Brezilya, Meksika, Rusya ve İngiltere gibi ülkeler ilk sıralarda yer alıyor.

Bilim ve teknolojinin had safhada geliştiği bir çağda, bir virüsün insanlığa bu kadar pahalıya mal olması, bilim ve teknolojinin çaresizliği değil, aksine ona hükmeden kapitalizmin insan sağlığına ve yaşamına değer vermemesinin ifadesi olabilir ancak. Baştan beri canlı tanığı olduğumuz bütün süreç bunun sayısız örneğiyle doludur.

Kârı ve parayı insan sağlığına tercih eden kapitalistler, bu kirli çarkın dönme-ye devam edebilmesi için aşığı bulma konusunda ellerini oldukça çabuk tuttular. Daha bir yıl bile dolmadan, normalden 5-10 kat bir hızla ilk aşılar üretilmeye başlandı. Aşının bulunması, insanlığa derin bir nefes aldırca ve virüslü mücadeleyi bir üst seviyeye çıkarsa bile, aşı da kısa sürede kapitalizmin kirli ilişkilerinden nasibini almaya başladı. Burjuva dünyanın çifte standartçı ve eşitsiz bütün yasaları, aşılama da karşımıza çıktı.

Kapitalist dünyada suyun başını tutan bir avuç emperyalist, aşılamanın büyük kısmına el koyarken, aradan geçen uzun zamana rağmen, dünyanın büyük çoğunluğunu oluşturan yoksul ülkeler henüz aşığı ulaşabilmiş değil. Tamamı Asya, Afrika ve Latin Amerika'da bulunan 50 civarında ülkeye henüz aşı girmemiş durumda.

"Patent yasası" denen gerici kapitalist yasa, tüm dünyada aşılamanın hızlı ve yeterli bir şekilde üretilmesinin önündeki en temel engellerden biridir. Yakın zamanda DSÖ'nün başta ABD olmak üzere, zengin ülkelere 3. doz aşından vazgeçip, bunları



aşından yoksun ülkelere gönderme önerisi reddedildi.

Fakat aşılamanın istenilen hızda ilerlemesine engel olan başka şeyler de var. Son zamanlarda tüm dünyada gittikçe artan ve belirginlik kazanan "aşı karşıtlığı" bunlardan biri örneğin. Zira pandemiyi geride bırakabilmek için toplumun en az %70'inin aşılması gerekiyor. Ne var ki aşılama istemeyen çok sayıda insan, bu orana ulaşmayı geciktiriyor. Geciktikçe de ortaya çıkan yeni varyantlar, toplumda vakaların ve ölümlerin yeniden yükselmesine neden oluyor.

O yüzden de özellikle yeterli aşı stokuna sahip ülkelerde baş gösteren 4. dalga, "aşısızların pandemisi" olarak anılıyor. Düzenin böyle bir nitelemeyle kendi sorumsuzluklarını, "aşı karşıtlarının" üzerine atması bir yana, insanların tanık oldukları sayısız olgu üzerinden aşığı temkinli yaklaşmalarının da anlaşılır sebepleri var.

Bu arada aşı karşıtlığı ile "aşı kararsızlığı" da aynı şeyler değil. Aşı karşıtlığı, özellikle Batı ülkelerinde, pandemi süreciyle birlikte bazı ırkçı-faşist kesimlerin, komplo teorileri üzerinden istismar etmeye çalıştıkları bir eğilimdi. Fakat aşı yapma konusunda kararsız olanların sayısı, bu marjinal ırkçı kesimleri katbekat aşan bir nicelikte. Daha geçen hafta Fransa'da hükümetin sağlık çalışanlarına aşığı zorunlu tutması, aşı olmayanların bazı haklardan men edilmesi ve "aşı pasaportu" uygulamasına geçmek istemesine karşı ülke çapında 250 bin kişi sokaklara çıktı. Göstericiler yeni uygulamaları "sağlık diktatörlüğü" olarak nitelendirdiler. Yine başta Berlin olmak üzere Almanya'nın çeşitli kentlerinde de binlerce kişi aşı zorunluluğunu protesto etti. Benzer uygulamalara karşı başka bir

dizi ülkede de benzer gösteriler oldu vs.

Bazı güncel rakamlara göre, Türkiye'de aşı yaptırmaktan imtina edenlerin oranı %15-20 civarında görünüyor. Bu oran Almanya'da önceleri daha yüksekken, şimdilerde %7 civarında seyrediyor. Özellikle aşılama oranının yüksek olduğu ülkelerde, aşı yapanların gittikçe avantajlı duruma düşmeleri aşılamaı dolaylı yollardan da teşvik eden ve hatta zorunlu tutan bir durum yaratması, karşıtların oranını gittikçe düşürüyor.

## "AŞI KARŞITLIĞININ" TEMELİNDE DÜZENE DUYULAN GÜVENSİZLİK VAR

Başta kapitalist dünyanın tepesini tutanlar olmak üzere, burjuva hükümetler, pandemi konusunda son derece ikiyüzlü, tutarsız ve toplum sağlığını hiçe sayan bir pratik izlediler. Aldıkları sözde önlemlerde esas aldıkları şey insan sağlığı değil, aksine daha fazla kâr için sömürü çarklarının dönmesini sağlamaktı. "Maske-mesafe-hijyen"i her şeyin başı ve sonu olarak gören bu zihniyet, parkta gezen insana ceza keserken, emekçilerin toplu taşıma araçlarıyla gittikleri havasız ve sağlıksız işliklerde dip dibe çalışmalarını hiçbir şekilde sorun etmedi. Böylelikle korona çoktan bir işçi hastalığına dönüştü.

Toplumda aşığı karşı kaygıyı ve güvensizliği besleyen bir başka önemli etken ise insanlara pandemi konusunda güvenilir, düzenli, şeffaf ve bilimsel bilginin verilmemesidir. Türkiye'de en güvenilir kurum olan TTB, "Bilim Kurulu"nun dışında tutuldu. "Hasta olmayan vaka sayılmaz" denilerek vaka sayıları gizlendi. Benzer manipülasyonlar ve önemsizleştirmeler hemen her ülkede yapıldı. Özellikle büyük kapitalist işletmelerde çalışanları tedirgin etmemek adına hasta

olan veya yaşamını yitiren işçi sayısı gizlendi.

Kârı ve sermaye birikimini her şeyin üstünde tutan burjuva düzenin aşığı yaklaşıma da hiç farklı olmadı. Pandemi tam olarak önlemenin biricik aracı olan aşı, her türlü kapitalist rekabete, ticarete ve hatta hegemonya yarışına alet edildi. Aşı yoksul ülkelere bile fahiş fiyata satılırken, emperyalist ülkeler ihtiyaçlarının birkaç katı aşığı el koydular. AB, kendisinin ve ABD'nin ürettiği aşılardan dışında, Çin, Rusya ve Hindistan gibi ülkelerin ürettiği aşılara hala resmen onay vermiş değil. Batılı emperyalistler onları yok saymaya ve hatta haklarında güvensizlik yaratmaya devam ediyorlar.

Her şey gibi, aşının da bir pazarı var. 156 milyar dolarlık bu pazar kapitalistlerin iştahını kabartıyor. Almanya'da AstraZeneca ve Türkiye'de Sinovac aşılariyle ilgili politik, ekonomik ve bazı gerici kaygılarla yapılan tutarsız açıklamalar ve sık sık değişen kararlar da insanların aşığı olan güvenini sarsmada etkili oldu.

İnsanların aşı maddesinin içeriği, olası kısa ve uzun vadeli yan etkileri vs. konusunda yeterince bilgilendirilmemesi güvensizliği besleyen bir başka etkidir. Zira her metabolizmanın aynı maddeye reaksiyonu farklı olmaktadır. Bu yüzden her insanın durumu ayrı ayrı ve ayrıntılı bir şekilde ele alınmalı, sonuçları gözlenmeli ve yeni üretimlerde veya aşılama bu durum göz önünde bulundurulmalıdır. Halk sağlığını hiçe sayan bir düzenin bunu bu aşamada yeterince yapmayacağı açıktır.

Burjuva düzenin insan sağlığını hiçe sayan ranta ve kâra dayalı sağlıksız yaklaşımının toplumda yarattığı kaygılara ve güven kaybına bir de sosyal medyadaki bilgi kirliliği ve çeşitli komplo teorileri eşlik etmektedir. Sosyal medya mecraları bilinçleri bulandıran, insanları yanlış yönlendiren ve neye hizmet ettiği belli olmayan yığınla bilgiyle dolu. Bilimsellikten ve şeffaflıktan yoksun resmi kurumların yarattığı bilgilendirme boşluğunu sosyal medya doldurmaktadır. İnsanlar sosyal medyada yayılan, bilimselliği ve doğruluğu tartışmalı bilgilerin etkisine maruz bırakılmaktadır.

Aşı ile ilgili sosyal medyada dolaşan, "İnsanın genetiğini değiştiriyor", "Kısırlık yaratıyor", "Pihitlaşmaya yol açıyor", "Aşı

olan da tekrar yakalanıyor” veya tescil edilmemiş türlü yan etkilerle ilgili çeşitli komplo teorileri ve yalan yanlış bilgiler, özellikle emekçileri fazlasıyla etkiliyor.

### İKNA OLMAYINCA YAPTIRIM!

Kapitalist sistemin pandeminin başından bu yana sergilediği her pratik emekçilerin güvenini kaybetmesine fazlasıyla yetti. Bir kere kaybedilen güvenin yeniden kazanılması da kolay olmuyor tabii. “Yalancı çoban” misali şimdi bazı doğrular ifade edilse bile bu, güveni geri getirmeye yetmiyor.

İnsanları ikna etme gücünü gittikçe yitiren düzen, gittikçe daha fazla yaptırımlara başvuruyor. Başlarda kimsenin aşı yapmaya zorlanmayacağını söyleyenler, dolaylı ve dolaysız bazı uygulamalarla aşılınmış insan sayısını arttırmaya çalışıyorlar. En son başta AB ülkeleri olmak üzere tüm dünyada “aşı pasaportu”, “HES kodu”, aşılı olmayanların bazı mekanlara girememesi veya bazı hizmetlerden faydalanamaması gibi yöntemler toplumda tepkilere yol açıyor.

### AŞI OLMAK YAŞAM HAKKINA SAYGININ GEREĞİDİR

Pandeminin önüne geçmenin en etkili, en kestirme ve en bilimsel yolu aşı olmaktır. Hiçbir aşı %100 koruma sağlamıyor elbette. Piyasadaki aşılarda %50 ile %90 arasında değişen koruma oranlarına sahip. Aşı olan insanlarda, virüs mutasyona uğrasa bile, tekrar ağır şekilde hastalanma ve ölüm oranlarında çok büyük düşüş olduğu deneyimlerle sabittir. Bu durumda “Aşı olanlar da tekrar hastalanabiliyor” söyleminin bir geçerliliği yoktur. Aşı olmak toplumsal bir sorumluluktur aynı zamanda. Yaşam hakkına saygı duymanın bir gereğidir. Kişi sadece kendi sağlığından değil, başkalarının sağlığından da sorumludur. Aşı olmaktan kaçınan birisi sadece kendi sağlığını değil, toplumun sağlığını da tehlikeye attığını bilmelidir. Dolayısıyla “Aşı olmak bir tercih değil, toplum sağlığı için gerekli ve vazgeçilmez bir uygulamadır.”

Emekçilerin burjuva düzene tepki ve güvensizlik duymaları için sayısız sebep olsa bile, bunu aşı olmama şeklinde dışa vurmaları çarpık bir bilincin ifadesidir. Karşı çıkılması gereken aşının kendisi değil, aşığı bile insanlığa karşı bir silah olarak kullanan, her türlü eşitsizliğin ve çarpıklığın kaynağı olan bu düzendir. Zira kapitalizm yaşadığı müddetçe pandemiler de yaşamımızın bir parçası olmaya devam edeceklerdir. Doğru tutum, toplum sağlığını tehlikeye atan “aşı karşıtlığı” yapmak değil, acil sosyal talepler temelinde, halk sağlığı için en büyük tehlike olan kapitalist sisteme karşı mücadeleyi sürdürmektir.

# Covid-19 yeniden atakta



Son bir buçuk yıla damgasını vuran korona pandemisi, dünyada genelinde etkisini sürdürüyor. Türkiye’de 1 Temmuz itibarıyla alınan kısmi önlemlerin dahi rafa kaldırılması sonucunda bugünlerde vaka sayıları 25 bine dayanmış, günlük ölüm sayısı tekrar üç haneli rakama dönmüş bulunuyor. Son dönemde birçok dünya ülkesini kasıp kavuran ve Türkiye’yi de etkisi altına alan delta varyantı, bilim insanlarının ifadesine göre şimdiye kadar görülen en tehlikeli varyanttır. Buna rağmen ülkede korona gibi bir sorun yokmuş gibi davranan gerici-faşist iktidar, toplum sağlığını riske atmaya devam ediyor. Bulaş hızı diğer varyantlara göre daha çok olan delta varyantı, rejimin umursamaz tavrıyla da birleşince toplum için felaket günlerinin kapıya dayanması kaçınılmaz oluyor.

Pandemi sürecini eline yüzüne bulanıştıran AKP-MHP koalisyonu, işçi ve emekçileri pandemiyle baş başa bırakmakla kalmamış, onları ekonomik olarak da yıkıma uğratmıştır. Pandemiye alınan bütün önlemler sermayedarların pandemiden etkilememesini sağlamak ve kâr oranlarını artırmak için teşvikler yağdırmaktan ibaret kalmıştır. İşçi ve emekçilerin payına düşen ise işsizlik, açlık ve sefalet girdabında, kabus dolu günler yaşamak olmuştur. Sırf görüntüyü kurtarmak için açıklanan ve insan aklıyla alay eder türden “önlemler” nedeniyle toplum pandemi süreci boyunca cinnet yaşayacak duruma getirilmiştir.

Toplumsal bağışıklığın kazanması için aşılamanın gerekli olduğu pandemiye, Türkiye’de ilk zamanlar aşılama kaplumbağa hızıyla ilerliyordu. Aşının

patent hakkını kaldırmayan kapitalist şirketler, aşının yoksul ülkelere ulaşmasına engel teşkil ediyorken, Türkiye’de ilk olarak saray çevresi ve burjuvalar aşılandılar. Pandeminin bütün sıkıntısını omuzlarında hisseden işçi ve emekçiler uzun bir süre aşıya erişemediler. Son aylarda aşıda yaş grubunun düşmesi ve ulaşılır olmasına rağmen aşılama istenilen düzey hala yakalanamadı. Bulaş zincirini kırmak için nüfusun %75-80’inin aşılınması gerekirken, şimdiye kadar iki doz aşı yapılanların oranı %30’u ancak buldu.

Gerici-faşist iktidar pandemiyi başından itibaren gerçekleri gizlediği için toplumda güvensizlik meydana gelmiş ve bu olgu aşıya karşı bir kaygının oluşmasına neden olmuştur. Toplumda meydana gelen aşı tereddüdünü ortadan kaldırmak için hiçbir adım atmayan sarayın Sağlık Bakanı, günlük attığı tweetlerle işi geçiştirmektedir. Yine iktidarın senaryosu gereği, koronavirüsün yaygınlaşmasının sorumluluğu bireylerin üzerine atılmakta, iktidar içinse başarı öyküleri yazılmaya devam edilmektedir.

Türk Tabipleri Birliği (TTB), aşı ile ilgili yaptığı açıklamada, “Sağlık Bakanlığının aşı politikası, mevcut durum ve aşı tedariki ile gelecek öngörülerini açık değildir. Aşılama ile ilgili bilgilendirme başta yan etkilerin yönetimi ile ilgili olmak üzere yetersizdir. Bu tutum kabul edilemez ve sürdürülemez” ifadeleriyle, pandemiyi başından itibaren rejimin sergilemiş olduğu aymazlığı ortaya sermektedir. Uzmanlar aşılama dünyada ve ülkemizde yeterli düzeye ulaşmadığı sürece virüsün yeni mutasyonlara uğrayacağı konusunda uyarmakta, bu durum-

da, koronavirüse karşı üretilen aşılarda ortaya çıkacak yeni mutasyonlara karşı etkili olmama tehlikesinin söz konusu olduğunu vurgulamaktadırlar. Dolayısıyla toplum sağlığını ön plana alan uygulamalar hayata geçmediği müddetçe korona pandemisi aşılmayacak ve insanlık daha büyük tehlikelerle yüz yüze kalacaktır.

Türkiye, dünyanın bazı ülkelerinde hala kırmızı listede yer alıyor. Hastanelerde yoğun bakım doluluk oranının artıyor. Dinci-faşist iktidarın yaptığı tek şey ise, turizm sektörünü canlandırmak adına koronavirüs gibi tehlikeli bir sorununun üzerinden atlamaktır. Böyle giderse okulların açılacağı eylül ayında tablonun daha da ağırlaşması ve kangrene dönüşmesi kuvvetle muhtemeldir. Toplumun sosyal yaşamını da ciddi düzeyde tehdit eden pandemi krizinin, böyle giderse sorunların daha da ağırlaşmasına yol açması kaçınılmaz görünmektedir.

Pandemi krizinin bir türlü bitmemesi, aksine giderek daha da derinleşmesinin nedeni, insana, doğaya ve canlı hayata hiç değer vermeyen kapitalist sistemdir, onun sömürüye ve kâra doymayan açgözlülüğüdür. Dünyamızın dengesini altüst eden ve her türlü doğal afeti felakete dönüştüren sömürücü asalaklar, iktidarı ellerinde tuttukları sürece tüm insanlığı uçurumun kenarına sürüklemeye devam edeceklerdir. Dolayısıyla sömürü düzeninden hesap sormak ve geri dönmeyecek şekilde tarihin çöplüğüne göndermek tüm insanlığın boynun borcudur.

# Rejimin eğitim politikalarında değişen bir şey yok

Saray rejiminin kriz ve açmazları birer kördüğümüne dönüşürken, topluma ödettiği faturalar da ağırlaşıyor. Doğal olayların rant ve doğa düşmanı politikalar nedeniyle felakete dönüşmesi, saray rejiminde yaşanan çürüme ve kokuşmanın yayılması, devletin çeteleşen yüzünün ayyuka çıkması, dış politika alanında yaşanan fiyaskolar, derinleşen göçmen sorunu, pandeminin başarısız yönetimi... Çıkışsızlığı derinleşen iktidarın, yapboz tahtasına çevirdiği eğitim alanındaki adımları da var olan yangını büyütme başka bir işe yaramıyor. Buna rağmen iktidar günü kurtaracak uygulamalarla ömrünü uzatmaya çalışıyor.

Rejimin krizleri, doğal olarak eğitim alanına da yıkıcı bir şekilde yansıyor. Son günlerde bu alanda yaşananlar durum hakkında fikir veriyor:

\*Faşist partinin şefi Devlet Bahçeli üniversite sınavlarında baraj puanlarının düşürülmesini istedi; saray rejiminin şefi buyurdu; YÖK uyguladı.

\*YÖK Başkanı değiştirildi.

\*Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk istifa etti.

\*Karar resmi gazetede yayınlanırken "af talebi kabul edilen" ifadesi kullanıldı.

\*Milli Eğitim Bakanlığı'na Bakan Yardımcısı Mahmut Özer atandı.

\*Bakan Yardımcıları Reha Denemeç ve Mustafa Safran görevden alınarak yerlerine Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili, Prof. Dr. Petek Aşkar, Dr Sadri Şensoy atandı.

## SON ÇIKIŞTAN ÖNCEKİ VURGUN

Ziya Selçuk'un istifa etme ihtimali, kabine değişikliği vb. konular aylardan beri bazı çevreler tarafından konuşuluyordu. Saray rejiminin şefi Erdoğan'ın bu istifayı istemediği ve buna rağmen önleyemediği söyleniyor. Oda TV, Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un kardeşi Oktay Selçuk'un yönetim kurulunda bulunduğu şirketin, son iki yılda birçok kuruma 25 milyon 678 bin 159 TL'lik satış yaptığını haberleştirmişti.

Şirket sahiplerinin bakan yapıldığı, saray rejiminin ülkeyi bir şirket gibi yönettiği dönemin figürlerinden biriydi Ziya Selçuk. İstifası öncesi ise yapılan vurgun sadece buz dağının görünen kısmı. Ziya Selçuk'un kurucusu olduğu Maya Okulları da sermayesini hızla büyüttü; 2013 yılında 5 milyon olan sermayesini 2019



yılında 15 milyon liraya yükseltti. Saray rejiminde rant, yağma, talan, usulsüzlük çarkı her alanda dönüyor. Rejime yaptığı hizmetin karşılığı, Ziya Selçuk'a ve yakınlarına yağmadan verilen payla öndenmiş görünüyor.

## BAKAN "AFFI", BARAJ İNDİRİMİ...

Ziya Selçuk 2018 yılında bakan olarak atandığında bazı çevreler bunu "iyi bir gelişme" olarak değerlendirdi. Saray tarafından atanan bakanın "eğitimci" olması göz boyayacak bir nitelik olarak düşünüldü. Ancak foyası kısa sürede ortaya çıktı. Zira eğitim alanının çökertilmesinde saray rejimiyle tam bir suç ortaklığı yaptı.

Üç yıllık bakanlık dönemindeki icratları, AKP-MHP rejiminin eğitim alanındaki politikalarının özeti oldu. Özel okul sahibi bakanın saray rejiminin eğitim politikaları ile çelişen bir tutumuna rastlanmadı. "Laik kılıklı" bir figür olan bakan, görev süresi boyunca dinci gericiliğe hizmet etti. Bu süreçte eğitimin niteliğinde belirgin bir düşüş yaşandı. Cemaatler/tarikatlar MEB okullarında kanser gibi yayıldı. Körpe zihinleri ortaçağ artığı dinci ideoloji ile zehirlemek için yapılan tüm

kirli işler Ziya Selçuk tarafından onaylandı.

Eğitim sistemindeki kriz, pandemi sürecinde yaşananlarla tam bir kaosa dönüştürüldü. Bu süreçte yüz yüze eğitim konusunda sürekli değişen kararlar, sınavların yüz yüze yapılma ısrarı, eğitimin sağlıklı koşullarda yapılması için alınmayan önlemler, pandemi sürecinde hayatını kaybeden eğitim emekçileri...

Ayrıca milyonlarca öğrencinin eğitim hakkı gasp edildi. Öğrencilerin, ailelerinin ve eğitim emekçilerinin yaşam ve sağlık hakları hiçe sayıldı. Resmi açıklamalara göre 4 milyondan fazla öğrenci uzaktan eğitime erişemedi ve eğitim hakları fiilen gasp edildi.

Eğitim sisteminin elemeci sınavlarının sonuçları ise sistemin baraj puanı indirilerek çözülmeyeceğini bir kez daha kanıtlar nitelikte. 2021'de 250 bin öğrenci LGS sınavına giremedi. YKS sonuçlarına göre ise sınava girenlerin yaklaşık üçte biri TYT'de barajı geçemedi. Bu sonuçlar, barajı geçemeyenin öğrenciler değil, eğitim sistemi ve kokuşmuş sermaye iktidarı olduğunu gösteriyor. Bu tablo, sistemdeki iflasın eğitim alanındaki dışa vurumudur.

Eğitim sistemindeki başarısızlık "bakanın görevden affı" ile çözülmeyeceği gibi, sınav sistemindeki sorunlar da baraj indirilerek aşılamaz.

## AKP-MHP İKTİDARININ KRİZİ BÜYÜYOR

MHP kökenli Ziya Selçuk'un istifası ve sınavda barajın düşürülmesi rejimdeki istikrarsızlığın derinleşmesinin yansımalarıdır. Saray rejiminin her alana rant/ yağma odaklı yaklaşımı, rejim krizi ile birlikte derinleşen sorunlar yumağı olarak karşımıza çıkıyor. Şirket CEO'su iken enerjiden sorumlu bakan yapılan damat Berat Albayrak, şirket sahibi iken Ticaret Bakanı olarak atanan Ruhsar Pekcan, özel okul patronluğundan Milli Eğitim Bakanlığına terfi ettirilen olan Ziya Selçuk... Tayyip Erdoğan'ın son kabinesindeki "tüccar bakan" listesinden olan bu üçlü "görevden affedilen" bakanlar oldu. Bakan değişimlerinin AKP-MHP iktidarını kurtaramayacağı açıktır. AKP-MHP iktidarının krizi ise derinleşerek devam ediyor. Saray rejiminin eğitim politikalarında ise değişen bir şey yoktur...

*Doğal afet değil,  
çevresel yıkım  
ve katliam!*

**Suçlusunuz,  
hesap vereceksiniz!**

